

RAPORT DE ACTIVITATE
al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni
în anul 2025

Manager/Director General
Valerii Kavruk

Cuprins

A) Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea.....	1
A.1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități	1
A.2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)	2
A.3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia.....	3
A.4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari.....	5
A.5. Grupurile-țintă ale activităților instituției.....	6
A.6. Profilul beneficiarului actual	6
B) Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia:	8
B.1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității.	8
B.2. Orientarea activității profesionale către beneficiari	8
B.3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse	8
C) Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:	9
C.1. Măsuri de organizare internă	9
C.2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne.....	9
C.3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere	10
C.4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare).....	10
C.5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncionalizări ale spațiilor.....	12
C.6. Măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată, până la 31.12.2025:	13
D) Evoluția situației economico-financiare a instituției:	15
D.1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate;	15
D.2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:	16
E) Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:.....	17
E.1. Viziune	17
E.2. Misiune.....	18
E.3. Obiective (generale și specifice)	19
E.4. Strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management	20
E.5. Strategie și plan de marketing	21
E.6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management	25
E.7. Proiecte din cadrul programelor	26
E.8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management	46
F) Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse.....	54
F.1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare.....	54
F.2. Nr. de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management	54
F.3. Analiza programului minimal realizat.....	55

A) Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea

A.1. Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități

Cele mai multe activități culturale din anul 2025 ale muzeului au fost desfășurate în parteneriat cu diverse instituții și organizații. Enumerăm în acest sens instituțiile și organizațiile cu care Muzeul a colaborat ca organizator principal, co-organizator sau beneficiar.

Muzee: Muzeul Național de Istorie a României, București; Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca; Muzeul Județean Buzău; Muzeul Județean de Istorie Brașov; Muzeul Etnografic Brașov; Muzeul „Casa Mureșenilor”, Brașov; Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae” – Prima Școală Românească din Brașov; Mănăstirea „Sfântul Prooroc Ilie” din Toplița; Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud; Muzeul Județean Satu Mare; Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău; Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva; Muzeul Județean Mureș, Târgu Mureș; Complexul Muzeal Bucovina, Suceava; Complexul Muzeal Județean Neamț, Piatra-Neamț; Muzeul Municipiului București, Muzeul Secuiesc al Ciucului, Miercurea-Ciuc; Muzeul Național Secuiesc, Sfântu Gheorghe, Muzeul Municipiului București, Complexul Muzeal „Julian Antonescu” Bacău, Muzeul Țării Făgărașului.

Direcții Județene pentru Cultură: Covasna; Harghita; Mureș; Bistrița-Năsăud.

Institute de cercetare: Institutul Arheologic German, Berlin; Institutul German de Arheologie, Frankfurt am Main; Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București; Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca; Centrul Ecleziastic de Documentare Mitropolit „Nicolae Colan” al Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei, Centrul European de Studii în Probleme Etnice al Academiei Române, Sfântu Gheorghe.

Direcțiile Județene ale Arhivelor Naționale: Covasna; Harghita; Brașov; Mureș.

Universități: Universitatea Exeter (Marea Britanie); Universitatea Regensburg (Germania); Universitatea *Friedrich Wilhelm*, Bonn (Germania); Universitatea *Ion Creangă*, Chișinău; Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; Universitatea București; Universitatea *Lucian Blaga*, Sibiu; Universitatea *Valahia*, Târgoviște; Universitatea *Ștefan cel Mare*, Suceava.

Inspectorate Școlare județene: Covasna; Harghita; Bistrița-Năsăud.

Licee, colegii și școli gimnaziale: Liceul de Arte „Plugor Sándor”, Sfântu Gheorghe, județul Covasna; Colegiul Național „Mihai Viteazul”, Sfântu Gheorghe, județul Covasna; Liceul Teoretic „Mircea Eliade”, Sita Buzăului, județul Covasna; Colegiul Național „Octavian Goga”, Miercurea Ciuc, județul Harghita; Liceul „Miron Cristea”, Subcetate, județul Harghita; Liceul Tehnologic Agricol, Beclean, județul Bistrița-Năsăud, Liceul Kőrösi Csoma Sándor, Covasna, județul Covasna; Școala Gimnazială „Nicolae Russu”, Sita Buzăului, județul Covasna; Școala Gimnazială Siriu, județul Buzău; Școala Gimnazială Nr. 3, Bobocea; Școala Gimnazială Zăbrățau și Școala Primară Crasna); Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, Întorsura Buzăului, județul Covasna; Școala Gimnazială Apold, județul Mureș; Școala Gimnazială „Romulus Cioflec”, Araci, județul Covasna; Școala și Grădinița cu program prelungit Hetea, județul Covasna; Școala Gimnazială Barcani, județul Covasna (Structura Lădăuți); Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Covasna; Școala Gimnazială „Arany Janos”, Mihăileni, județul Harghita; Școala Gimnazială „Geo Bogza”, Bălan, județul Harghita; Școala Gimnazială „Teodor Chindea”, Voșlobeni, județul Harghita; Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, Miercurea Ciuc, județul Harghita; Școala Gimnazială Vama Buzăului, județul Brașov; Școala Gimnazială nr. 30, Brașov; Școala Gimnazială „Andrei Șaguna” din Barcani, județul Covasna; Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”, Structura Școala „Gheorghe Zaharia”, Brădet, județul Covasna; Școala Gimnazială „Comenius” Brețcu, județul Covasna, Școala Specială Întorsura Buzăului, Școala Gimnazială „Regele Mihai I”, Bod, județul Brașov; Școala Primară „George Coșbuc”, Zagon, județul Covasna.

Grădinițe de copii: Grădinița cu Program Prelungit „Gulliver”, Sfântu Gheorghe, județul Covasna.

Organizații non-guvernamentale: Asociația „Justinian Teculescu”, Covasna; Asociația Culturală „Cetatea Dacică Valea Zânelor”, Covasna; Asociația Cultural-Științifică „Carpații Răsăriteni”, Sfântu Gheorghe; Asociația Sportivă *Ciucaș* din Întorsura Buzăului; Fundația „Mihai Viteazul” din Sfântu Gheorghe; Rețeaua Muzeelor din România; Asociația „Semne Cusute”, București; Asociația Județeană a Crescătorilor de Ovine Covasna; Asociația GRIT, Covasna, Liga Cultural Creștină „Andrei Șaguna”, Sfântu Gheorghe, județul Covasna, Asociația „Reuniunea Femeilor Ortodoxe-Întorsura Buzăului”, Asociația „PROVIL”, Asociația „Fundament”, Bodoc, județul Covasna; Asociația „Transilvania Interetnică KULT 7”, Sfântu Gheorghe, județul Covasna, Fundația „Tabaluga”, Rodeș, județul Brașov.

Biblioteci: Biblioteca Metropolitană București; Biblioteca Municipală „George Sbârcea”, Toplița.

Centre de Cultură: Centrul de Cultură Arcuș, Sfântu Gheorghe, județul Covasna; Centrul Cultural Toplița, județul Harghita; Centrul Cultural „Miron Cristea”, Miercurea Ciuc, județul Harghita.

Direcții Județene pentru Sport și Tineret: Covasna; Mangalia.

Primării: Municipiul Sfântu Gheorghe; Orașul Covasna; Sita Buzăului; Brețcu; Întorsura Buzăului, județul Covasna; Miercurea-Ciuc; Subcetate; Păuleni-Ciuc, jud. Harghita; Toplița, județul Harghita; Beclean, județul Bistrița-Năsăud.

A.2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

• Mediul extern. Puncte tari:

- *MNCR este singura instituție muzeală de stat de expresie românească de pe teritoriul județelor Covasna și Harghita și astfel ocupă o poziție privilegiată în cercetarea, protejarea și valorizarea patrimoniului cultural românesc din acest areal și se bucură de simpatia și sprijinul din partea comunităților românești din zonă, dar și din partea numeroșilor iubitori de cultură românească din întreaga țară.*
- *Statutul de muzeu de importanță națională conferă instituției independența față de administrația locală din județele Covasna și Harghita, care promovează în mod predilect cultura maghiară.*
- *Arealul aflat în competența MNCR include *Limesul estic al Daciei* – de la județul Brașov, până la județul Bistrița-Năsăud. În contextul în care Ministerul Culturii, prin *Programul Național Limes* sprijină în mod substanțial activitățile aferente acestui Program, muzeul beneficiază de o finanțare consistentă care permite efectuarea unor activități de cercetare, monitorizare și salvagardarea siturilor UNESCO.*
- *Densitatea ridicată a siturilor dacice sud-estul Transilvaniei conferă muzeului un rol important în cercetarea și valorizarea patrimoniului din epoca fierului pe plan național.*
- *Densitatea și consistența vestigiilor etnografice și arheologice privind exploatarea sării. În contextul interesului ridicat pentru acest domeniu la nivel național și internațional, muzeul se bucură de un sprijin considerabil la nivel național și internațional în ceea ce privește cercetarea și valorizarea patrimoniului legat de exploatarea preindustrială a sării. Datorită acestui fapt, muzeul deține în prezent cel mai valoros patrimoniu arheologic privind exploatarea sării și, în același timp, este cea mai vizibilă instituție din țară implicată în arheologia sării.*
- *Potențial turistic ridicat al arealului de competență al muzeului și sistem relativ bine dezvoltat de infrastructură turistică.*
- *Interesul ridicat din partea mediului academic și universitar din țară și străinătate pentru cercetarea istorică, arheologică și etnografică din Estul Transilvaniei.*
- *Poziția ultracentrală a sediilor muzeului din Sfântu Gheorghe și Miercurea-Ciuc asigură vizibilitatea sporită a instituției.*

- *Accesibilitatea surselor de finanțare nerambursabilă* (AFCN, UEFISCDI, etc.). În aceste condiții, MNCR reușește în mod permanent să acceseze fonduri substanțiale și să realizeze proiecte culturale și științifice importante.
- Intensificarea investițiilor în zonele cu patrimoniul arheologic contribuie la realizarea veniturilor proprii considerabile în urma activităților arheologice contractuale.
- **Mediul extern. Puncte slabe și amenințări:**
 - *Bazinul extrem de limitat de racolare a specialiștilor calificați pe teritoriul județelor Covasna și Harghita.*
 - *Precaritatea presei* din județele Covasna și Harghita limitează potențialul de promovare al instituției.
 - Muzeul nu se bucură de sprijinul necesar din partea administrației locale.
- **Mediul intern. Puncte tari:**
 - *Patrimoniul cultural imobil reprezentativ pentru istoria și cultura românească din sud-estul Transilvaniei aflat în administrarea muzeului:* Prima Școală Românească (monument istoric) din Sfântu Gheorghe, Casa Memorială Romulus Cioflec din Araci, Terenul din orașul Covasna unde muzeul organizează Muzeul în Aer Liber.
 - *Patrimoniul arheologic unic aflat în administrarea muzeului:* numeroase artefacte preistorice de lemn descoperite în siturile de exploatare a sării din estul Transilvaniei.
 - *Nivelul ridicat al expozițiilor de bază:* Situl arheologic Păuleni-Dâmbul Cetății, Casa Memorială „Romulus Cioflec”, Prima școală Românească din Sfântu Gheorghe.
 - *Mobilitatea expozițiilor tematice itinerante și a activităților educative organizate în spațiile școlilor, grădinițelor de copii, caselor de cultură, lăcașelor de cult, organizațiilor neguvernamentale.*
 - *Dotarea instituției cu mijloace moderne de cercetare și expunere a patrimoniului,* din care cele mai multe au fost achiziționate din fonduri nerambursabile.
 - *Calificarea ridicată a specialiștilor instituției,* în special în domeniul arheologiei.
- **Mediul Intern. Puncte slabe**
 - *Numărul de posturi aprobate* mult prea mic în raport cu misiunea și statutul de instituție muzeală de importanță națională.
 - *Insuficiența acută a spațiilor necesare păstrării, conservării și expunerii patrimoniului precum și pentru desfășurarea activităților cu publicul.*

A.3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia.

În prezent, instituția este percepută în mod diferențiat. Pe de o parte, datorită proiectelor de cercetare de succes, a unor expoziții și publicații, în mediile profesionale, pe plan național și internațional, muzeul este perceput ca o instituție dinamică, performantă și eficientă. Pe plan local, în cele mai multe medii, muzeul este perceput ca o instituție deschisă publicului, cu un personal calificat, activ și implicat în viața comunitară. Datorită intensificării activităților cu publicul, mai ales cu copiii, adolescenții și tineri (cercuri, ateliere, tabere arheologice, etc.), muzeul se bucură de o apreciere tot mai mare pe plan local. Pe de altă parte, unii locuitori de etnie maghiară din zonă consideră muzeul o instituție impusă de autoritățile centrale. Totuși, treptat, participarea membrilor comunității maghiare, în special a copiilor, adolescenților și tinerilor la activitățile muzeului este în continuă creștere. În același timp, unii locuitori ai zonei de etnie română, în special persoane vârstnice, consideră că muzeul nu promovează îndeajuns istoria și cultura românească, biserica ortodoxă, etc. și se ocupă de teme neutre cum sunt preistoria, civilizația sării și altele asemenea. Colectivul muzeului manifestă întreaga considerație față de atitudinile critice și caută să implice cât mai mult populația locală în proiectele sale culturale.

Administrația locală pe teritoriul județelor Covasna și Harghita, la început, a manifestat o atitudine ostilă față de muzeu. Treptat însă, pe măsură ce acesta s-a impus ca o instituție performantă, echilibrată și deschisă, atitudinea administrației s-a ameliorat. Mai mult, în ultimii ani administrația a început să colaboreze cu muzeul pe multe teme punctuale, solicitând acestuia diverse servicii, precum: expertizarea PUG-urilor și PUZ-urilor, managementul bunurilor de patrimoniu, etc. Adesea, muzeul se bucură de relații deosebit de bune cu locuitorii și cu administrația localităților în care își desfășoară cercetările sistematice de teren: orașul Beclean (județul Bistrița-Năsăud), comuna Păuleni-Ciuc (județul Harghita), orașul Covasna (județul Covasna), ș.a. Un rol important pentru îmbunătățirea imaginii muzeului îl joacă organizarea de activități de educație muzeală în diferite locații și cu ocazia unor manifestări culturale de interes local, cum sunt *Nedeia Mocănească de la Voinești-Covasna*, *Zilele școlii*, *Zilele comunei Păuleni-Ciuc*, *Zilele Covasnei*, *Festivalul Celtic din Beclean*, precum și diverse târguri, cercuri pedagogice, organizate în diverse spații publice: unități de învățământ, cămine culturale, stațiuni turistice, pe teritoriul județelor Covasna, Harghita, Brașov, Mureș, Bistrița-Năsăud, Dâmbovița, în municipiul București, ș.a.m.d.

Pentru a-și îmbunătăți imaginea, muzeul a realizat în anul 2025 o serie produse culturale:

- **Produse digitale de realitate virtuală** – s-au realizat scanări de situri arheologice cu tehnologia LiDAR portabilă.
- **Turul virtual pentru Casa Memorială Romulus Cioflec, Araci.**
- **Turul virtual pentru Casă Mocănească din Voinești-Covasna.**
- **Platforma tehnică pentru Muzeul Virtual** – s-a contractat o firmă IT, care să asigure postări (săptămânal, sau mai des), dar și activități de întreținere a platformei tehnice care găzduiește Muzeul Virtual al MNCR.
- **Platforma tehnică pentru prezentarea revistei ANGUSTIA în mediul online** – s-au executat periodic (săptămânal, sau mai des) activități de întreținere a platformei tehnice care găzduiește versiunea online a revistei.
- **Sistem de promovare a produselor culturale în mediul online** – s-a planificat și implementat un sistem de promovare a activității MNCR în mediul online; astfel, vizibilitatea muzeului și a produselor culturale propuse către publicul din mediul online au cunoscut o creștere importantă.
- Administrarea paginii www.facebook.com/mncr.sfantugheorghe, postarea săptămânală de noutăți și monitorizarea like-urilor și comentariilor.
- Administrarea paginii web www.mncr.ro și <https://muzeu.mncr.ro/>.
- Pregătirea și prelucrarea materialelor pentru postările pe site-ul muzeului, postări de evenimente, actualizarea acestora, crearea galeriilor foto, etc.
- Administrarea grupurilor separate pe Facebook pentru obiectivele din cadrul muzeului (Prima Școală Românească, Casa Memorială Romulus Cioflec, Muzeul Oltului și Mureșului Superior¹).
- Administrarea materialului afișat în avizierul muzeului: pregătirea și afișarea materialelor cu ocazia diferitelor evenimentelor culturale (Mărțișor, Paște, Sărbători de iarnă etc.).
- Realizarea materialelor noi de promovare personalizate: pixuri, semne de carte, căni, magneți, care se găsesc la Museum Shop.

¹ Muzeul Oltului și Mureșului Superior (MOMS) a existat în cadrul MNCR ca secție externă până la data de 19.09.2022. În urma modificării ROF, cf. OMC nr. 3343/20.09.2022, oficial, această secție dispăre din organigramă (este redenumită), însă locația există în continuare, fiind percepută de mase ca MOMS.

- Participarea la evenimente culturale și sportive cu mare vizibilitate, de exemplu cele prilejuite de Ziua Porților Deschise pe șantierul arheologic de la Băile Figa, Covasna, Vârghiș, Ziua Culturii Naționale, etc.
- Muzeul a continuat în anul 2025 să asigure traducerea din română în maghiară și engleză a materialelor adresate publicului.

Muzeul cultivă bune relații cu presa națională și locală, în special cu cele din județele Covasna, Harghita, Bistrița-Năsăud, Mureș și Brașov. Astfel, specialiștii muzeului au acordat o serie de interviuri legate de diverse aspecte ale activității sale. Datorită comunicării tot mai active, a crescut în mod semnificativ gradul de preluare a comunicatelor emise de muzeu (comunicatele și afișele sunt redactate de cele mai multe ori bilingv, în limbile română și maghiară). Din păcate, dificultățile economice au dus la desființarea, comasarea sau trecerea exclusiv la formatul online a unor publicații, precum și la reducerea personalului din majoritatea redacțiilor (de exemplu, în județul Covasna sunt 3 ziare în limba română, din care unul cotidian: *Observatorul de Covasna* și două periodice: *Mesagerul de Covasna* și *Condeiful Ardelean*). În județul Harghita există un singur cotidian de limbă română – *Informația Harghitei*. Se reduce numărul de articole de analiză, cronici, reportaje în care sunt prezentate activitățile și programele educative realizate de muzeu. În aceste condiții, muzeul, pe de-o parte, a elaborat comunicate de presă, prezentări, dosare de presă pentru expoziții, cât mai complete și atractive, astfel încât să compenseze lipsa de timp pentru o eventuală documentare suplimentară a jurnaliștilor, iar pe de altă parte, și-a concentrat eforturile **asupra comunicării în mediul online**, care permite accesarea unui public numeros, cu resurse materiale minime.

Totodată, instituția a atras noi parteneri media, în special din presa centrală și mass-media din mediul virtual. De asemenea, muzeul a prezentat periodic proiectele sale la Radio România Cultural, Radio Trinitas, Radio Tg. Mureș, Radio România Actualități, We Radio Sfântu Gheorghe, Covasna 45.

Muzeul este activ pe rețelele de socializare Facebook, Youtube și Instagram. Toate informațiile referitoare la activitatea muzeului au fost diseminate în timp real, prin intermediul acestor rețele. De asemenea, s-au creat pagini personalizate pentru punctele muzeale și pentru anumite proiecte. A promovat pagini web ale muzeului pe rețelele de socializare. A administrat paginile web și le-a ajustat în timp real. Periodic a organizat ateliere de creație în spațiile muzeului, pentru a atrage un număr cât mai mare de beneficiari.

Muzeul s-a implicat, prin intermediul influencerilor invitați de autoritățile locale, în campanii de promovare a turismului din județele Covasna și Harghita. Pentru aceste grupuri de ziariști și influenceri s-au organizat vizite ghidate la expozițiile MNCR, ateliere de lucru și s-au oferit cadouri personalizate.

Avem o colaborare foarte bună cu Visit Covasna, organizație ce se ocupă de promovare la nivel județean.

Muzeul se implică în **viața sportivă** comunitară și organizează diferite competiții adresate amatorilor de sport (Cupa Unirii la tenis de picior, Cupa Îndrăgostiților de tenis de câmp, Cupa Muzeului la tenis de masă, tenis de câmp etc.) și participă în calitate de co-organizator la activități de promovare a jocurilor tradiționale de oină, țurcă și altele.

Muzeul a organizat prelegeri pe diverse teme de arheologie, istorie, memorialistică și literatură pentru publicul larg, în spațiile deținute, în școli, universități, alte muzee și online, precum și evenimente de promovare a siturilor de tipul Ziua Porților Deschise (Băile Figa, Cheile Vârghișului și Cetatea Zânelor).

A.4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

- Consultarea și analizarea periodică a caietelor de impresii din expozițiile muzeului.
- Monitorizarea paginilor de Facebook ale muzeului, analiza „prietenilor” virtuali și urmărirea postărilor acestora pe platforma de socializare.
- Interviuri cu participanții la diverse proiecte.

- În cadrul programelor ce presupun însușirea de cunoștințe de către participanți (de tipul lecțiilor deschise) s-au aplicat chestionare cu privire la nivelul inițial al cunoștințelor beneficiarilor la începutul activității și chestionare privind gradul de acumulare al cunoștințelor la finalul acesteia.
- Chestionare cu privire la nevoile și dorințele beneficiarilor actuali legate de viitoarele proiecte ale muzeului.
- Chestionare privind activitățile de pedagogie muzeală: atât din perspectiva elevilor participanți, cât și a profesorilor însoțitori (rezultatele principale sunt în curs de prelucrare).
- Informarea legată de activitățile altor instituții de cultură sau organizații din acest domeniu.
- Analiza ofertei altor instituții de cultură sau organizații din acest domeniu.
- Focus-grup pentru realizarea unei expoziții pentru o categorie de public bine definită.
- Participarea la cercurile pedagogice unde este prezentată oferta educațională a MNCR și unde sunt discutate și stabilite activitățile specifice împreună cu cadrele didactice.

A.5. Grupurile-țintă ale activităților instituției

Beneficiarii țintă ai programelor derulate în anul 2025 sunt:

- Beneficiarii virtuali prin crearea și distribuirea de produse culturale adaptate publicului specializat, dar și celui pasionat de istorie sau interesat de acest domeniu.
- Elevii ciclurilor primare, gimnaziale și liceale din municipiile Sfântu Gheorghe, Miercurea-Ciuc, iar în ultima perioadă au fost atrași tot mai mulți elevi din județul Brașov.
- Învățătorii și profesorii din municipiile Sfântu Gheorghe, Miercurea-Ciuc, Brașov, dar și din județele Mureș și Bistrița.
- Turiștii din stațiunile turistice din județele Covasna, Harghita și Bistrița-Năsăud.
- Studenți din România și străinătate.
- Elevii ciclurilor primare, gimnaziale și liceale din județele Covasna, Harghita, Brașov, Bistrița-Năsăud, Mureș și nu numai.
- Persoane adulte și pensionari.
- Copii preșcolari.
- Turiști români și străini.
- Specialiști din domenii similare și conexe domeniilor de activitate ale MNCR.
- Persoane cu dizabilități: persoane cu deficiențe de vedere, cu sindrom Down și autism, etc.
- Copii și tineri instituționalizați.
- Cadre didactice din grădinițe, școli, licee și alte instituții de educație și învățământ.

A.6. Profilul beneficiarului actual

A.6.1. Categoriile de public în 2025:

- *Elevi.* Cel mai numeros public al muzeului este, în momentul actual, alcătuit din elevii din ciclurile primare, gimnaziale și liceale din județele Covasna, Harghita și Brașov;

- *Cadre didactice* care însoțesc elevii;
- *Prietenii Muzeului* – o categorie de public alcătuită din adulți care sunt fie colaboratori voluntari apropiați ai muzeului, fie prieteni direcți ai angajaților, fie membri ai familiilor acestora, fie persoane care sunt prezente la toate evenimentele organizate de muzeu – vizitatori loiali, un grup de cca. 50 de persoane adulte;
- *Turiști români și străini*;
- *Copii și tineri instituționalizați*;
- *Copii și tineri cu nevoi speciale* (s-au organizat o serie de activități, în cadrul unor proiecte, dar și la solicitarea unor organizații/asociații de profil);
- *Pensionari veniți la tratament în stațiunile din județele Covasna și Harghita, dar și grupuri de pensionari aflați în trecere cu grupuri organizate prin orașul Sfântu Gheorghe, în special la sfârșit de săptămână*;
- *Beneficiarii virtuali* au fost atrași prin postarea și distribuirea produselor culturale realizate de specialiștii muzeului, o parte dintre acestea fiind postări sponsorizate, care au generat un număr important de interacțiuni pe platformele online ale instituției (Facebook, Instagram, YouTube, Muzeul Virtual).

A.6.2. Categoriile noi de beneficiari, adăugate la cele existente până la data ultimei raportări

În anul 2025 s-au adăugat ca public țintă:

- *Beneficiarii virtuali* alcătuiți mai ales din adulți, pasionați de istorie, cadre didactice și specialiști din domeniul arheologiei/etnografiei, care sunt atrași de produsele virtuale inedite ale MNCR. Aceste produse virtuale nu atrag în mod deosebit copiii, beneficiarii tradiționali ai activităților de pedagogie muzeală organizate de MNCR.
- *Familii cu copii*, care sunt atrase de programe organizate pe perioada vacanței de vară, sau la sfârșit de săptămână la sediul central al MNCR, programe special concepute pentru activitățile în familie – jocuri de societate, ateliere creative în limbile română și maghiară.
- *Copiii preșcolari* – o categorie de public care necesită un tip specific de abordare indirectă, prin intermediul formatorilor lor: părinți, educatori, bunici;
- *Tinerii adulți* – o categorie compusă din persoane cu vârsta cuprinsă între 19 – 25 ani, care se împarte în alte 3 subcategoriile, dintre care ne-am adresat studenților;
- *Tinerii liceeni* – prin derularea în parteneriat cu Colegiul Național „Mihai Viteazul” a unor proiecte culturale – educative Erasmus +;
- *Cercetătorii și cadrele universitare* din diverse domenii ale cercetării socio-umane, din țară și străinătate;
- *Comunități române* – o categorie numeroasă de public ce reprezintă majoritatea populației în multe localități din zonă (de ex.: satele Vâlcele, Araci, Hăghig în județul Covasna; Apold în județul Mureș, Figa în județul Bistrița-Năsăud). Până în prezent, MNCR s-a adresat în mod constant *elevilor și copiilor instituționalizați de etnie romă* din Araci și Vâlcele (unde funcționează Casa Memorială *Romulus Cioflec*).

A.6.3. Estimări pentru atingerea altor categorii de beneficiari

În următoarea perioadă, instituția va întreprinde măsuri pentru atragerea mai consistentă a următoarelor categorii de public:

- *Studenții*. Până acum, muzeul s-a adresat acestei categorii de public doar în mod ocazional, în cadrul unor proiecte de cercetare și formare profesională episodică, în domeniul patrimoniului. În următoarea perioadă, muzeul intenționează să diversifice oferta pentru acest public, pe baza unor proiecte cu caracter permanent,

prin prelegeri, ateliere organizate la universități, dar și printr-o mai mare implicare a studenților în proiectele culturale și cele de cercetare ale instituției;

- *Turiștii* care beneficiază de serviciile stațiunilor balneare din Covasna, Tușnad, Băile Figa, ș.a. Muzeul își propune pentru următoarea perioadă să organizeze activități specifice în spațiile unităților balneare amintite și, totodată, în colaborare cu unitățile balneare, să le ofere tururi culturale în apropierea stațiunilor unde sunt cazați;
- *Beneficiarii virtuali* din categoria elevilor și adolescenților, dar și pensionari pasionați de istorie.
- *Familii cu copii*, prin crearea unor produse specifice acestei categorii de public, și anume: materiale de lucru, jocuri, quizz-uri, etc.;
- *Copiii de etnie maghiară și romă*, pentru care vor fi realizate programe adaptate nevoilor și așteptărilor specifice acestora.

B) Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia:

B.1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității.

Pe parcursul perioadei raportate, evoluția profesională a instituției a fost conformă cu politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității. Astfel, instituția este implicată la modul cel mai activ în implementarea programelor naționale prioritare ale Autorității. În anul 2025, acestea au fost: Programul Național Centenar, Programul Național Limes, Programul Național de Finanțare a Cercetării Arheologice Sistematice.

B.2. Orientarea activității profesionale către beneficiari

Activitatea instituției este orientată permanent către beneficiari, cu precădere către copii, adolescenți și tineri din unitățile școlare ale localităților din județele Harghita, Covasna și Brașov, sens în care a organizat în spații proprii și în cele ale partenerilor, numeroase acțiuni culturale: expoziții temporare, serate culturale, ateliere și lecții deschise. Muzeul cultivă bune relații cu publicul, indiferent de naționalitate, rasă, religie, vârstă, sex, statut social sau orientare politică. Instituția acordă o importanță deosebită educației muzeale adresată în mod preponderent copiilor, adolescenților și tinerilor. O serie de proiecte educaționale sunt adresate categoriilor de public defavorizate: persoanelor cu dizabilități, copiilor instituționalizați, copiilor de etnie romă. Totodată, instituția participă în mod activ la evenimente culturale și sportive cu mare vizibilitate.

O categorie de beneficiari ai muzeului, redusă ca număr, însă generatoare de expertiză superioară, dezvoltare și prestigiu, sunt persoanele din mediul academic și universitar, care beneficiază de programe și proiecte de cercetare derulate de muzeu.

Publicul este ținta tuturor proiectelor muzeului, inclusiv a celor de cercetare. Conducerea instituției sprijină numai acele proiecte de cercetare care generează rezultate relevante pentru public. Proiectele de cercetare câștigate de angajații instituției sunt acceptate și sprijinite cu o condiție obligatorie: ele trebuie să fie asociate de proiecte de valorizare specific muzeală a cercetării și adresate publicului larg și, totodată, să faciliteze implicarea diverselor categorii de public în cercetare prin tabere de creație, arheologice, etc.

Muzeul caută și de cele mai multe ori reușește, pe de o parte, să implice cele mai diverse categorii de public în proiectele sale de cercetare, în funcție de nivelul lor de pregătire, iar pe de altă parte, pune un accent deosebit asupra integrării cercetării în activități adresate publicului. Acordăm acestor activități o atenție cu totul specială, întrucât cercetarea ajută foarte mult la cultivarea spiritului critic, mai ales la generațiile tinere.

B.3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse

În perioada raportată, principalele direcții de acțiune au fost următoarele:

- Cercetarea patrimoniului cultural aflat în administrarea muzeului (arheologic, etnografic, istorico-documentar și memorialistic);
- Păstrarea, conservarea, restaurarea și evidența științifică a bunurilor culturale aflate în administrarea muzeului;
- Valorizarea patrimoniului cultural, prin organizarea expozițiilor, manifestărilor culturale și științifice, precum și prin introducerea acestuia în circuitul științific prin publicare și comunicare în țară și străinătate;
- Achiziționarea datelor științifice privind peisajele naturale și culturale din estul Transilvaniei, necesare interpretării și expunerii integrate a patrimoniului, în spiritul abordării holistice a acestuia. Ele permit integrarea patrimoniului administrat de muzeu în contextele naturale și culturale autentice, complexe și atractive;
- Înființarea Muzeului în aer liber la Covasna și a Muzeului Sării la Beclean;
- Atragerea resurselor financiare și umane suplimentare;
- Sporirea performanțelor personalului angajat.

C) Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

C.1. Măsuri de organizare internă

În cursul anului 2025, managerul instituției a aprobat și avizat următoarele:

- Regulamentul de Organizare și Funcționare al instituției;
- Raportul asupra sistemului de control intern managerial;
- Programul de dezvoltare al sistemului de control intern managerial cuprinde, în mod distinct, acțiuni de perfecționare profesională a personalului de conducere, execuție precum și activitățile realizate de Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică;
- Registrul de evidență al persoanelor cu funcții sensibile;
- Planul de acțiune pentru minimizarea riscurilor inerente, identificate în cadrul Compartimentului Financiar Contabil.

C.2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne

În ședințele comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la nivelul MNCR, pentru anul 2025, conform proceselor verbale/minutelor încheiate, s-au propus următoarele:

- Revizuirea/elaborarea/redactarea procedurilor;
- Procedurile operaționale elaborate în proporție de 88% din totalul activităților procedurabile inventariate trebuie actualizate până la 31.12.2026 de către toți coordonatorii de compartimente din structura organizatorică a instituției;
- Programul de dezvoltare al sistemului de control intern/managerial cuprinde, în mod distinct, acțiunile de perfecționare profesională a personalului de conducere și de execuție, precum și activitățile realizate de Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică, iar acesta trebuie actualizat până la data de 31.12.2026.

C.3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere

În anul 2025, organismele care au caracter decizional și consultativ, care funcționează în cadrul instituției s-au întrunit în ședințe de lucru ori de câte ori a fost nevoie.

C.3.1. Consiliu de Administrație

În cursul anului 2025, Consiliul de Administrație s-a întrunit în 13 ședințe, în care s-au dezbătut probleme legate de activitatea curentă a instituției.

C.3.2. Consiliu Științific

În anul 2025 Consiliul Științific s-a întrunit în formă deschisă (cu participarea tuturor specialiștilor muzeului) la data de 12 – 13 februarie. În cadrul acestei ședințe au fost prezentate, discutate și aprobate Raportul de activitate a MNCR în anul 2024 și Planificarea activităților MNCR în anul 2025.

C.3.3. Ședințe ale Compartimentelor de specialitate reunite

În anul 2025, coordonatorii compartimentelor de specialitate alături de alți specialiști ai muzeului au participat la 13 ședințe în care au fost discutate probleme de organizare ale activităților de specialitate.

C.3.4. Ședințe ale Comisiei Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM)

Comisia SCIM s-a întrunit în 2025, în 4 ședințe în care s-au discutat probleme de control intern managerial, punându-se accent pe domeniul achizițiilor, îmbunătățirea procedurilor și disciplina muncii.

C.4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare)

C.4.1. Fluctuația resursei umane în perioada 01.01.2025- 31.12.2025

C.4.1.1. Încetarea/suspendarea contractelor individuale de muncă, până la 31.12.2025

Nr.	Nume salariat	Funcția	Data încetării/suspendării contractului individual de muncă și baza legală
1	Drăgan Laura	Economist	CIM nr. 1663/28.06.2022, încetat la data 28.04.2025 - art. 81, alin. (1) din L. 53/2003
2	Beldiman Corneliu	Muzeograf IA	CIM nr. 1720/04.07.2022, încetat la data 20.06.2025 - art. 56, alin. (1), lit. i) din L. 53/2003
3	Movilău Dorina	Economist specialist IA	CIM nr. 23/03.06.2025, încetat la data 01.08.2025 - art. 81, alin. (1) din L. 53/2003
4	David Aurelian-Lucian	Muzeograf IA	CIM nr. 115/31.08.2023, încetat la data 01.09.2025 - art. 55, lit. b) din L. 53/2003
5	Pantelimon Elena-Simona	Casier	CIM nr. 186/11.10.2019, încetat la data 17.11.2025 - art. 81, alin. (1) din L. 53/2003
6	Domboși Marius-Aldea	Muncitor calificat	CIM nr. 160/31.08.2024, încetat la data 31.12.2025 - art. 55, lit. b) din L. 53/2003

C.4.1.2. Angajări/Numiri în funcție de execuție, până la 31.12.2025

Nr. crt.	Nume salariat	Funcția și atribuțiile principale	Contract individual de muncă pentru perioadă nedeterminată, începând cu data/decizia de numire în funcție pe perioada determinată
1	Movilău Dorina	Economist specialist IA - activități specifice pe linie financiar-contabilă în cadrul instituției	CIM nr. 23/03.06.2025 – perioadă nedeterminată, începând cu data de 04.06.2025
2	Pupeză Luca-Paul	Muzeograf IA – expertizarea în domeniul arheologiei preistorice și antice atestat de Ministerul Culturii, în cadrul Compartimentului Managementul Activelor Patrimoniale	CIM nr. 98/19.06.2025 – perioadă nedeterminată, începând cu data de 23.06.2025
3	Tartler Karina	Restaurator debutant – activități de restaurare și conservare a bunurilor de patrimoniu, în cadrul Compartimentului Managementul Activelor Patrimoniale	CIM nr. 171/03.10.2025 – perioadă nedeterminată, începând cu data de 06.10.2025
4	Pantelimon Elena-Simona	Economist II - activități specifice pe linie financiar-contabilă în cadrul instituției	CIM nr. 204/17.11.2025 – per. nedeterminată, începând cu data de 18.11.2025

C.4.1.3. Formarea profesională până la 31.12.2025

În cursul anului 2025, angajații instituției NU au participat la cursuri de perfecționare sau alte forme de pregătire ori formare profesională.

C.4.1.4. Evaluarea performanțelor personalului angajat

La începutul anului 2025 s-a efectuat activitatea de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale salariaților, pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2024, conform Regulamentului privind evaluarea performanțelor profesionale individuale ale personalului contractual din aparatul propriu al Ministerului Culturii, aprobat prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2714/25.03.2024. Evaluarea performanțelor profesionale individuale a avut ca scop aprecierea obiectivă a activității personalului, prin compararea gradului de îndeplinire a obiectivelor și criteriilor de evaluare stabilite pentru perioada 01.01.2024 - 31.12.2024, cu rezultatele obținute în mod efectiv. Salariații care au desfășurat activitate timp de cel puțin 6 luni, în perioada 01.01.2024 - 31.12.2024 au prezentat managerului un raport de activitate pentru anul 2024, în conformitate cu fișa postului, în vederea evaluării performanțelor profesionale individuale. Toți salariații instituției, evaluați pentru performanțele profesionale individuale din perioada mai sus menționată, au obținut calificative de „foarte bine” și „bine”.

C.4.1.5. Promovări

Începând cu data de 01.09.2025 a fost acordată gradația 4 pentru o salariată, iar începând cu data de 01.10.2025 a fost acordat gradul IA pentru o altă salariată a instituției.

C.4.1.6. Sancțiuni

Nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare în perioada 01.01.2025 - 31.12.2025.

C.5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncionalizări ale spațiilor

Spațiile pentru gestionarea patrimoniului cultural aflate în prezent în administrarea MNCR sunt utilizate la maxim (100%). Prin alocarea de fonduri pentru reparații și amenajarea spațiilor muzeale ale MNCR în anul 2025, s-a îmbunătățit disponibilitatea acestora pentru depozitarea patrimoniului.

C.5.1. Măsuri luate pentru gestionarea bunurilor de patrimoniu cultural aflate în administrarea instituției

În conformitate cu normele de conservare, instituția a asigurat pe parcursul perioadei raportate evidența, conservarea preventivă și curativă a patrimoniului (aceste activități fiind prezentate în detaliu, în capitolul E.7.1.).

C.5.1.1. Inventarierea elementelor de activ și de pasiv evidențiate în bilanța instituției

În 2025 au fost inventariate toate elementele de activ și de pasiv evidențiate în bilanțele instituției, conform prevederilor legale în vigoare, procesele verbale finale de inventariere fiind parte integrantă a setului de documente „Situatii financiare” la sfârșitul fiecărui an, raportări anuale depuse la ordonatorul principal de credite.

Procesul de inventariere primară (numărare, marcare, înregistrare în Registrul Unic de Inventar, fișare, fotografiere) a continuat și în anul 2025, fiind luate în evidență la 31.12.2025 un număr total de 30.122 de bunuri culturale de patrimoniu.

În urma expertizării și evaluării bunurilor de patrimoniu din gestiunea MNCR, în 2025 au rezultat următoarele: 901 de bunuri de patrimoniu evaluate/reevaluate și înregistrate în contabilitate în sumă totală de 128.254 lei, din care propuse la clasare în tezaur și fond - 522 de bunuri culturale. Acestea provin din domeniile: arheologie, documente, istorie și etnografie. Datele au fost înregistrate în evidențele contabile.

C.5.2. Lucrări de întreținere și reparații curente

În cursul anului 2025, au fost efectuate lucrări de întreținere și reparații curente, după cum urmează:

Nr. crt.	Denumirea lucrării	Valoarea lei cu TVA
1	Schimbacoperiș la Casa Memorială „Romulus Cioflec”	78.613,72
2	Înlocuit oblon din lemn pentru ușa de intrare în sala media de la Casa Memorială „Romulus Cioflec”	2.378,87
3	Recondiționarea mobilierului de lemn pentru gradină de la Casa Memorială „Romulus Cioflec” și sediul MNCR (mese și bănci pentru vizitatori)	3.712,7

C.5.2.1. Lucrări de întreținere și reparații auto

Nr.	Denumirea lucrării	Valoarea lei
1	Reparații autoturism Dacia Logan CV-07- MCR	8.271,1
2	Reparații și întreținere autoturism Dacia Duster CV-16-MCR	2.197,79

C.5.3. Dotări

În anul 2025 instituția a achiziționat echipamente de specialitate din categoria obiectelor de inventar, după cum urmează:

Nr. crt.	Denumirea echipamentului	Valoarea (lei)	Data achiziției/facturării
1	Umidificatoare de aer cu evaporare - Levoit superior 6000S smart;	4.525,16	07.03/08.09.2025
2	Acumulatori de 225 AH- Foton start;	1.950,00	12.03.2025
3	Laptop Refurbished DELL Precision 7760 17.3" FHD, Intel Core i9-11950H 2.60GHZ, 128GB DDR4 (4 x 32GB), 1TB SSD, nVidia RTX A4000, GARANTIE 3 ANI, Windows 11 Pro Refurbished, Windows 11 Pro Refurbished;	9.648,00	26.08.2025
4	Laptop Refurbished DELL Precision 7550 15.6" FHD, Intel Core i9-10885H 2.40Ghz, 128GB DDR4 (4 x 32GB), 1TB SSD, nVidia Quadro RTX 4000, Windows 11 Pro Refurbished;	8.598,00	26.08.2025
5	Monitor led DELL, 27 inch;	715,00	23.04.2025
6	Imprimantă multifuncțională;	1.999,00	12.12.2025
7	Fișete metalice;	1.604,48	24.06.2025
8	Stâlpi și cordoane de delimitare, acces sau ghidaj;	3.269,66	14.04.2025
9	Rampe de acces pentru persoane cu dezabilități.	4.049,14	03/23.12.2025

C.6. Măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată, până la 31.12.2025:

În cursul anului 2025, conform registrelor unice de control, atât de la sediul central al instituției, cât și de la celelalte obiective din subordine, au fost efectuate controale tematice din partea reprezentanților Inspectoratelor de Poliție Județene Covasna și Harghita, cei ai Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Oltul” al Județului Harghita, precum și reprezentanți ai Arhivelor Naționale – Serviciul Județean Covasna după cum rezultă din situația prezentată în următorul tabel:

Nr. crt.	Instituția/ Unitatea de control	Nr. și dată document de control	Locația controlată/ Obiectul controlului	Măsuri dispuse de organul de control	Măsuri întreprinse de MNCR
----------	------------------------------------	------------------------------------	---	---	-------------------------------

1	Inspectoratul de Poliție Județean Harghita	Proces-verbal de control nr. f.n. din 29.04.2025	Muzeul Oltului și Mureșului Superior din municipiul Miercurea Ciuc - control tematic pe linia verificării modului de respectare a prevederilor Legii nr. 333/2003 și H.G. nr. 301/2012, cu privire la asigurarea securității persoanelor, bunurilor și valorilor deținute, manipulate și transportate	Au fost dispuse unele măsuri specifice de îmbunătățire a măsurilor pe linia Legii nr. 333/2003 și H.G. nr. 301/2012. Nu au fost luate măsuri de sancționare față de MNCR.	Au fost luate măsuri pentru conformare la cele dispuse în urma controlului
2	Inspectoratul de Poliție Județean Covasna	Procese-verbale de control cu nr. 595.002 din 05.05.2025, nr. 595.041 din 06.05.2025 și nr. 595.067 din 07.05.2025	Sediul central al MNCR din municipiul Sfântu Gheorghe; punctul muzeal „Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe” și punctul muzeal Casa Memorială „Romulus Cioflec” din comuna Vâlcele, sat Araci, județul Covasna - controale tematice pe linia verificării modului de respectare a prevederilor Legii nr. 333/2003 și H.G. nr. 301/2012	Au fost dispuse unele măsuri specifice de îmbunătățire a măsurilor adoptate pe linia Legii nr. 333/2003 și H.G. nr. 301/2012. Nu au fost luate măsuri de sancționare față de MNCR.	Au fost luate măsuri pentru conformare la cele dispuse în urma controalelor
3	Inspectoratul de Poliție Județean Covasna-Serviciul de Investigații Criminale	Proces-verbal de control nr. f.n. din 09.05.2025	Sediul central al MNCR din municipiul Sfântu Gheorghe – control tematic pe linia protecției bunurilor culturale mobile	Nu s-au dispus măsuri de îmbunătățire a activității de gestionare a patrimoniului. Nu s-au impus măsuri de sancționare față de MNCR.	Nu este cazul.

4	Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Oltul” al județului Harghita	Proces verbal de control nr. 3.033.797 din 04.07.2025	Muzeul Oltului și Mureșului Superior din municipiul Miercurea Ciuc - control tematic pe linia apărării împotriva incendiilor și protecției civile	Au fost dispuse unele măsuri specifice de îmbunătățire a măsurilor adoptate pe linia apărării împotriva incendiilor și protecției civile. Nu au fost luate măsuri de sancționare față de MNCR.	Au fost luate măsuri pentru conformare la cele dispuse în urma controlului
5	Arhivele Naționale – Serviciul Județean Covasna	Proces verbal de control nr. 707-R din 16.10.2025	Sediul central al MNCR din municipiul Sfântu Gheorghe – control tematic pe linie de arhivă	Au fost dispuse unele măsuri specifice de îmbunătățire a activităților desfășurate pe linie de arhivă. Nu au fost luate măsuri de sancționare față de MNCR.	Au fost luate măsuri pentru conformare la cele dispuse în urma controlului

Tot la acest capitol, cu toate că nu a avut loc în cursul anului 2025, menționăm și controlul efectuat în data de 07.11.2024, la punctul muzeal „Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe”, de către reprezentanții Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială Covasna, controlul având ca tematică „verificarea respectării dispozițiilor referitoare la asigurarea accesului neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la mediul fizic, informațional și comunicațional, conform prevederilor Legii nr. 448/2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap”, ocazie cu care s-a întocmit procesul-verbal de control nr. 2546 din 07.11.2024, fiind dispuse mai multe măsuri pe linia tematicii mai sus menționate. Precizăm faptul că aceste măsuri, au fost implementate în mare parte în cursul anului 2025, iar unele sunt și în prezent în curs de implementare. Nici cu ocazia acestui control din 07.11.2024, nu au fost luate măsuri de sancționare față de MNCR.

D) Evoluția situației economico-financiare a instituției:

D.1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate;

În anul 2025 valoarea totală a BVC aprobat al instituției a fost de **4.203.000 lei**, din care instituția a încasat și realizat cheltuieli în sumă de **3.995.499,57 lei**, din care: Subvenția de la bugetul de stat prevăzută în BVC aprobat pentru anul 2025 a fost de **3.344.000 lei** și s-au încasat **3.281.778,77 lei**, cu respectarea prevederilor Legii 500 privind încadrarea cheltuielilor în suma bugetată.

- Venituri proprii realizate – **459.141,80 lei**, din care:
 - Vânzare de bilete – **13.018,00 lei**;

- Vânzare de cărți – **199,80 lei**;
- Prestări servicii (cercetări arheologice contractuale) – **445.924,00 lei**;
- Fonduri atrase: **667.079,00 lei**, din care:
 - **300.000 lei** – *Programul Național Limes* (sector estic);
 - **112.500 lei** – *Programul Național „Cercetări arheologice sistematice”*, din care: **37.500 lei** – cercetare arheologică sistematică pe șantierul arheologic Băile Figa (jud. Bistrița-Năsăud); **25.000 lei** – cercetare arheologică sistematică pe șantierul arheologic Bedehaza (jud. Covasna); **25.000 lei** – cercetare arheologică sistematică pe șantierul arheologic Mangalia (jud. Constanța); **25.000 lei** – cercetare arheologică sistematică pe șantierul arheologic Păuleni-Ciuc (jud. Harghita).
 - **254.579 lei** – Proiectul *UEFISCDI PN-IV-P1-PCE-2023-0876 ANGVSTIA*.

Situația analitică comparativă a veniturilor, conform datelor din BVC, este prezentată în tabelul de mai jos:

articol bugetar	Denumire articol bugetar	BVC 2021	BVC 2022	BVC 2023	BVC 2024	BVC 2025
331900	Venituri din serbări, manifestări culturale	3.000	5.000	15.000	15.000	14.000
330800	Venituri proprii	458.000	140.000	380.000	611.000	590.000
332000	Venituri din cercetare	595.000	523.000	0	0	255.000
375000	Alte venituri	0	0	0	0	0
423800	Subvenții	2.435.000	2.929.000	3.362.000	3.361.000	3.344.000
TOTAL VENITURI		3.491.000	3.597.000	3.757.000	3.987.000	4.203.000

Situația centralizatoare a cheltuielilor bugetate înregistrate în anul 2025 și comparația cu anii anteriori se prezintă astfel:

Cod	Denumire	BVC 2021	BVC 2022	BVC 2023	BVC 2024	BVC 2025
Titlul I	Cheltuieli de personal	1.838.000	1.979.000	2.109.000	2.283.000	2.383.000
Titlul II	Cheltuieli cu bunuri și servicii	1.563.000	1.608.000	1.548.000	1.524.000	1.652.000
Titlul XII	Cheltuieli de capital	90.000	10.000	100.000	180.000	168.000
TOTAL CHELTUIELI		3.491.000	3.597.000	3.757.000	3.987.000	4.203.000

D.2. Evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță² ale instituției din următorul tabel:

Nr. crt.	Indicatori de performanță	2023	2024	2025	2024/2025
1	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri - cheltuieli de capital) / nr. de beneficiari	13,97	13,34	13,99	+0,65
2	Fonduri nerambursabile atrase (lei)	240.000	390.000	667.079	+277.079
3	Număr de activități educaționale	85	123	164	+41
4	Număr de apariții media (fără comunicate de presă)	111	188	190	+2
5	Număr de beneficiari neplătitori – beneficiari direcți*	12.623	12.993	13.338	+345
6	Număr de beneficiari virtuali (interacțiuni pe platformele online ale MNCR)	188.717	261.475	236.649	-24.826
7	Număr de beneficiari plătitori – vizitatori**	11.973	9.359	9.902	+543
8	Număr de expoziții	31	27	43	+16
9	Număr de proiecte culturale	115	109	114	+5
10	Venituri proprii din activitatea de bază	395.641	604.665	459.142	-145.523

*La numărul de beneficiari neplătitori s-au calculat beneficiarii direcți, fără vizitatori.

**La numărul de beneficiari plătitori s-au calculat toți vizitatorii MNCR, de la expozițiile și activitățile derulate la toate sediile instituției, cei care au primit bilet de intrare.

Din păcate, indicatorii de performanță din prezentul tabel nu includ unele criterii esențiale, specifice activității muzeale, în special pe cele referitoare la patrimoniul cultural administrat de instituție. În opinia noastră, indicatorii fundamentali aferenți acestui domeniu de activitate sunt următorii: creșterea patrimoniului; conservarea, restaurarea, evidența, clasarea, evaluarea, reevaluarea și inventarierea patrimoniului aflat în administrarea muzeului; salvagardarea patrimoniului imobil (situri și peisaje culturale care constituie obiectul cercetărilor sistematice efectuate sub egida muzeului).

De aceea, adăugăm indicatorilor cuprinși în tabelul de mai sus cifre relevante pentru **gestionarea patrimoniului**, după cum urmează:

Nr. crt.	Indicatori suplimentari de performanță	2023	2024	2025	2024/2025
1	Creșterea patrimoniului cultural	28.872	29.772	30.122	+350
2	Număr bunuri culturale conservate	1.957	1.380	2.015	+635
3	Număr bunuri culturale restaurate	589	592	605	+13
4	Număr bunuri culturale clasate	2.120	2.756	3.278	+522
5	Număr bunuri culturale evaluate/reevaluate	24.463	25.463	26.364	+901
6	Număr bunuri imobile pentru care au fost luate măsuri de salvagardare (demersuri legale la autorități pe al cărui teritoriu se află aceste bunuri, suport de specialitate, etc.)	6	6	8	+2

E) Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

Se realizează prin raportare la:

E.1. Viziune

MNCR este singura instituție muzeală de stat de expresie românească pe teritoriul județelor Covasna și Harghita și, totodată, singurul muzeu de importanță națională din estul Transilvaniei (județele Brașov, Covasna, Mureș, Bistrița-Năsăud). În condițiile în care muzeele locale din județele Covasna și Harghita sunt preocupate în mod predilect de patrimoniul cultural referitor la istoria și cultura maghiară și secuiască, MNCR asigură, înainte de toate, identificarea, cercetarea, conservarea, restaurarea și valorizarea patrimoniului cultural românesc, preistoric, dacic și roman pe teritoriul județelor Harghita, Covasna și Bistrița-Năsăud. Totodată, MNCR are menirea de a integra patrimoniul din această parte a țării în peisajul cultural al întregului areal al Carpaților Răsăriteni – de la Subcarpații Prahovei și Buzăului, până la Bucovina și Maramureș. În conformitate cu această viziune, instituția a elaborat și implementat atât proiecte privind istoria, cultura și civilizația românească din județele Harghita și Covasna (de exemplu, *Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe, Casa Memorială Romulus Cioflec, Etnografia românească din sud-estul Transilvaniei*, ș.a.), cât și proiecte de anvergură națională și europeană (de exemplu: *HiLands – peisaje montane ascunse, Civilizația sării în spațiul intracarpatic, Cultura Cucuteni, Limesul Daciei* ș.a.). MNCR acordă atenție sporită legăturilor între Transilvania, Maramureș, Moldova și Muntenia, din preistorie până în zilele noastre.

E.2. Misiune

Misiunea MNCR constă în *cercetarea, prezervarea și promovarea patrimoniului cultural preistoric, dacic, roman, post-roman și românesc, precum și a celui care privește interferențele etnoculturale din arealul Carpaților Răsăriteni*. Muzeul este o instituție de cultură, de drept public, fără scop patrimonial, pusă în slujba societății și deschisă publicului, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării și recreării, măturii materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și cele ale mediului înconjurător. MNCR organizează sau oferă cadrul de desfășurare pentru activitățile privind constituirea, dezvoltarea, cercetarea, restaurarea, evidența și valorificarea patrimoniului cultural în arealul Carpaților Răsăriteni. Valorizarea patrimoniului cultural se realizează prin integrarea acestuia în programe educaționale, expoziții și lecții publice adresate marelui public, precum și prin manifestări științifice adresate deopotrivă specialiștilor și marelui public. Toate programele și proiectele realizate în perioada raportată, atât cele stipulate în planul minimal anual, cât și cele realizate peste prevederile acestora, au fost subordonate în mod exclusiv îndeplinirii acestei misiuni. Astfel, cercetările de teren și cele efectuate asupra patrimoniului aflat în administrarea instituției au vizat eneoliticul, epoca bronzului și epoca fierului din depresiunile Brașov și Ciuc, precum și Subcarpații Transilvaniei. Cercetările privind patrimoniul *dacic* au vizat în principal depresiunile Brașov și Ciuc, iar cele privind Dacia romană – cea mai mare parte a Transilvaniei de est, de la Cumidava / Râșnov (județul Brașov) până la Ilișua (județul Bistrița-Năsăud). Totodată, MNCR a continuat cercetările privind patrimoniul cultural din epoca *post-romană* (sec. IV-VI) descoperit în Depresiunea Sfântu Gheorghe. Patrimoniul *românesc*, istorico-documentar, memorialistic și etnografic cercetat de muzeu provine în principal din depresiunile Brașov și Ciuc, precum și din zonele montane aferente. Muzeul a continuat, în perioada raportată, cercetările privind interferențele culturale dintre Transilvania, Moldova și Muntenia. Activitățile de *prezervare* (conservare, evidență, restaurare, clasare) a patrimoniului a vizat în principal patrimoniul preistoric, dacic, roman, post-roman și românesc din arealul Carpaților Răsăriteni. Activitățile de *valorizare* a patrimoniului (expoziții, publicații, conferințe, lecții deschise, interviuri în presă, etc.) a vizat patrimoniul preistoric, dacic, roman, post-roman și românesc din arealul Carpaților Răsăriteni, cu precădere pe latura transilvăneană a acestui areal.

În cursul anului 2025, muzeul a fost implicat în proiectul național - **Frontiera Imperiului Roman din Dacia**, bun cultural serial inclus din anul 2024 în **Lista Patrimoniului Mondial UNESCO**. În cadrul acestui Program, sub egida MNCR, au fost efectuate cercetări geofizice non-invazive ale unor perimetre din preajma presupusei Saline de epocă romană de la Sânpaul (comuna Mărtiniș, județul Harghita), încheiate cu Raport de cercetare. S-au realizat mai multe cercetări invazive – săpături arheologice și analize pentru determinarea cronologiei sitului (analize C14, analize de sol, analize pe ceramică și mortar). S-au efectuat cercetări invazive la Brâncovenești (județul Mureș) și Brețcu, comuna Brețcu (județul Covasna), încheiate cu 2 Rapoarte preliminare de cercetare.

O altă activitate amplă s-a realizat prin monitorizarea curentă a siturilor din Lista Patrimoniului mondial UNESCO aflate pe teritoriile județelor Covasna, Harghita, Mureș și Bistrița-Năsăud. Activitatea a vizat evaluarea

stării de conservare a siturilor și a factorilor care o afectează. Ca rezultat, s-a efectuat monitorizarea a 25 de situri de epocă romană din județele Bistrița-Năsăud, Mureș, Harghita și Covasna, încheiată cu 2 Rapoarte de sector și 25 de fișe de sit.

În anul 2025 MNCR a avut o activitate susținută și în ceea ce privește *valorizarea patrimoniului cultural*. În acest context, au fost elaborate, organizate și itinerate expoziții tematice temporare și au fost organizate manifestări culturale și științifice. De asemenea, salariații muzeului au participat la numeroase manifestări cultural-științifice naționale și internaționale. În paralel, muzeul și-a intensificat și diversificat activitățile adresate utilizatorilor mediului online.

E.3. Obiective (generale și specifice)

E.3.1. Obiective generale ale instituției sunt: cercetarea, conservarea, valorizarea și integrarea patrimoniului cultural din arealul Carpaților Răsăriteni în serviciile culturale și educaționale, precum și contribuția la dezvoltarea științifică în domeniul socio-uman, pe plan regional, național și internațional.

E.3.2. Obiective specifice ale instituției sunt:

- Identificarea, cercetarea, documentarea și dezvoltarea patrimoniului arheologic, etnografic, artistic, istorico – documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni;
- Organizarea a două muzee: Muzeul în aer liber la Covasna și Muzeul Sării la Beclean;
- Conservarea, restaurarea și evidența științifică a patrimoniului arheologic, etnografic, istorico-documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni;
- Interpretarea, expunerea publică și introducerea în circuitul științific a patrimoniului arheologic, etnografic, artistic, istorico – documentar și memorialistic din arealul Carpaților Răsăriteni, în scopul punerii acestuia în slujba progresului științific, educației și încântării publicului.

Activitatea instituției în anul 2025 a urmărit realizarea tuturor obiectivelor de mai sus. Astfel, în ceea ce privește *identificarea patrimoniului*, instituția a reușit să descopere și să documenteze o serie de bunuri culturale relevante pentru profilul muzeului: situri și peisaje arheologice, numeroase artefacte, mărturii relevante privind istoria și civilizația românească din arealul Carpaților Răsăriteni.

În ceea ce privește *cercetarea și documentarea patrimoniului*, în anul 2025 instituția a efectuat numeroase cercetări arheologice, etnografice și istorico – documentare de teren. Dintre acestea, cele mai de semnificative rezultate au fost furnizate de cercetările privind *Arheologia montană în Carpații de Curbură, Exploatarea preistorică a sării* (Băile Figa, Săsarm și Caila, județul Bistrița-Năsăud), *Eneoliticul și epoca bronzului* (Sfântu Gheorghe (Bedehaza și Arcuș, județul Covasna; Păuleni – Dâmbul Cetății, Ocland, județul Harghita), *Civilizația dacică* (Covasna – Valea Zânelor, Dealul Sărat de la Covasna), *Limesul Daciei Romane* (castrele romane de la Olteni și Brețcu). Cu rezultate notabile s-au soldat și cercetările istorico-documentare privind *istoria învățământului din Depresiunea Întorsura Buzăului*.

Cercetările efectuate de muzeu în anul 2025, pe de o parte, au adus contribuții la dezvoltarea cunoașterii temelor sus-menționate, iar pe de alta, au îmbogățit patrimoniul muzeului cu **350** de bunuri culturale, dintre care **70** de bunuri arheologice de o valoare deosebită, susceptibile de a fi clasate în categoria Tezaur (obiecte unice de lemn din secolul X î.Hr.). Rezultatele cercetărilor au fost bine documentate, iar materialele aferente acestora au fost depuse în arhiva științifică a muzeului, în format clasic și digital. Totodată, în anul 2025 a fost continuată cercetarea patrimoniului aflat în administrarea instituției. În acest sens, menționăm expertizarea științifică a lotului bogat de artefacte preistorice descoperite în siturile arheologice de pe teritoriul județelor Covasna, Harghita, Mureș și Bistrița – Năsăud, precum și expertizarea științifică a unor documente provenite din donații, ca rezultat al cercetărilor de teren efectuate de muzeografi.

Cercetările efectuate în anul 2025 au sporit în mod considerabil patrimoniul instituției. În prezent, rezultatele acestor cercetări sunt în curs de procesare și cât de curând vor fi publicate, expuse în cadrul unor expoziții, prezentate publicului prin intermediul unor lecții deschise în mediul online, iar în viitor, vor fi integrate în expoziții tematice și de bază.

În anul 2025 a fost continuată activitatea de *conservare și restaurare* a patrimoniului cultural aflat în administrarea MNCR. Totodată, în mod considerabil au fost intensificate activitățile privind *evidența științifică, expertizarea și evaluarea* patrimoniului. Pe lângă modalitățile clasice de documentare, instituția a recurs la *documentarea digitală* (imagini fidele 3D, aerofotograme, înregistrări video și audio) a bunurilor din patrimoniul mobil aflat în administrarea proprie, precum și a patrimoniului imobil și imaterial aflat în teren.

În ceea ce privește *valorizarea patrimoniului*, instituția a continuat să publice rezultatele recentelor cercetări în revistele proprii (*ANGVSTIA, Caietele de la Araci*), precum și în ale altor instituții din țară și străinătate. În plus, instituția a organizat manifestări științifice proprii (Priorități de cercetare în sud-estul Transilvaniei, Sesiunea Științifică anuală a MNCR și Colocviu literar *Acasă la Romulus Cioflec*), iar angajații MNCR au participat la manifestări științifice naționale și internaționale, unde au prezentat cele mai relevante aspecte privind arheologia, istoria și etnografia din estul și sud-estul Transilvaniei. În 2025, MNCR a fost preocupat și de valorizarea patrimoniului prin cele mai diverse activități adresate publicului larg. În acest sens, instituția a continuat activitatea expozițională. Printre proiectele expoziționale cele mai importante, se cuvine menționată expoziția „Exploatarea Milenară a Sării la Băile Figa”, această urmând într-un viitor previzibil, să constituie nucleul unei expoziții permanente „Muzeul Sării”. În ceea ce privește al doilea proiect expozițional major – „Muzeul în Aer Liber la Covasna” – în cursul anului 2025, muzeul a finalizat elaborarea Studiului de Fezabilitate și, toatădata, a îmbogățit patrimoniul viitorului muzeu cu două construcții tradiționale românești: o gospodărie tradițională românească din Covasna și o stână montană din Munții Vrancei. În plus, prin donație, muzeul a primit peste 100 de bunuri etnografice mobile: mobilier, port popular, inventar agricol ș.a.

E.4. Strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management

În anul 2025, muzeul a acționat în acord cu strategia culturală stabilită cu ocazia aprobării proiectului de management și anume: „... *optimizarea și eficientizarea activităților de cercetare, dezvoltare, conservare, restaurare și valorificare a patrimoniului cultural (arheologic, etnografic, istoric-documentar)*”. În același timp, în conformitate cu angajamentele asumate, instituția a urmărit sporirea vizibilității muzeului, diversificarea serviciilor pentru public și creșterea impactului educațional al activităților sale.

Pentru a asigura îndeplinirea în condiții cât mai bune angajamentele asumate, muzeul a atras resurse umane și economice suplimentare. Resursele suplimentare au fost asigurate din finanțarea proiectelor din fonduri alternative (UEFISCDI – „Înțelegerea Frontierei Romane din Dacia: Fortificația militară ANGVSTIA și funcțiile Limesului în sud-estul Transilvaniei” (Cod PN-IV-P1-PCE-2023-0876), prestări de servicii de cercetare arheologică preventivă și parteneriate cu alte muzee, universități și institute de cercetare, organizații non-guvernamentale, precum și cu administrația centrală și locală.

Din programele și proiectele de cercetare prevăzute pentru întreaga perioadă, au fost realizate cu succes următoarele proiecte: Exploatarea pre- și protoistorică, antică și medievală a sării în estul Transilvaniei; Dacii în estul Transilvaniei; Granița de est a Daciei romane; Învățământul confesional românesc în estul Transilvaniei; Conservarea, restaurarea, evidența și clasarea patrimoniului MNCR; Îmbunătățirea expozițiilor permanente existente; Sesiunea științifică anuală a MNCR; Publicarea *Caietelor de la Araci* și a revistei anuale *ANGVSTIA*; Ateliere creative „Tradiție și Modernitate”, ș.a.

În acord cu prioritățile muzeului aprobate de Ministerul Culturii, instituția este în continuare implicată în implementarea *Programului Național Limes*, în elaborarea documentației pentru realizarea *Muzeului Sării de la Beclean*, județul Bistrița – Năsăud și a *Muzeului în aer liber de la Voinești-Covasna*, județul Covasna, precum și a

proiectului de cercetare UEFISCDI „Înțelegerea Frontierei Romane din Dacia: Fortificația militară ANGVSTIA și funcțiile Limesului în sud-estul Transilvaniei” (Cod PN-IV-P1-PCE-2023-0876).

E.5. Strategie și plan de marketing

E.5.1. Scopurile principale

Promovarea proiectelor culturale realizate de instituție și creșterea vizibilității muzeului, s-au realizat prin:

- Îmbunătățirea și actualizarea în permanență a site-ului instituției (www.mncr.ro), prin adăugarea de noi informații despre patrimoniul administrat, activitățile muzeului, etc.;
- În anul 2025 au fost lansate noi produse personalizate pentru expozițiile MNCR cu sigla instituției, produse ce sunt prezentate în cadrul Museum Shop-ului din incinta sediului central al MNCR, dar și la celelalte sedii ale muzeului;
- Realizarea de pliante de promovare pentru oferta culturală și sediile MNCR. Acestea au fost distribuite la sediile MNCR, în cadrul activităților de educație muzeală, la competițiile sportive organizate, dar și în cadrul târgurilor de turism prin intermediul partenerilor;
- În prezent există patru pliante de prezentare (pliant cu expoziția de arheologie „Așezarea preistorică Păuleni-Ciuc, Dâmbul Cetății”, „Prima Școală Românească”, Casa memorială „Romulus Cioflec” și „Oferta culturală a MNCR”), din care trei sunt traduse și în limbile maghiară și engleză. În pliante sunt prezentate, pe scurt, expozițiile și activitățile educaționale ale instituției;
- Realizarea de afișe, invitații, bannere – materiale de promovare a proiectelor culturale proprii;
- Tipărirea de bilete personalizate. Toate sediile MNCR (4) au bilete personalizate, ceea ce asigură o promovare specifică;
- Realizarea de filme de prezentare a proiectelor;
- Promovarea muzeului prin transmiterea de comunicate de presă, prin interviuri la posturile de radio locale și naționale (We Radio, Radio România Actualități, Radio Trinitas, Radio Tg. Mureș, www.visitcovasna.com, pe Wikipedia, Google Map, motoare de căutare din mediul virtual ce asigură promovarea în rândul unor categorii diferite de public, etc.);
- Prezentări power-point a ofertei culturale a MNCR la diferite cercuri pedagogice, târguri de turism, târguri de carte, din județele Covasna, Brașov și Harghita;
- Aplicarea de chestionare la sfârșitul activităților educative, prin care sunt sondate opiniile participanților referitoare la calitatea activităților, dar și pentru îmbunătățirea continuă a conținutului acestora. Aceste chestionare sunt analizate și discutate în ședințele de lucru;
- Itinerarea unor expoziții la sediile muzeelor partenere și în unități de învățământ, contribuind astfel la sporirea vizibilității instituției.

E.5.2. Prezentarea activităților derulate în vederea promovării programelor și proiectelor instituției în anul 2025

Strategia de promovare a muzeului s-a bazat în mod prioritar pe dezvoltarea mai multor produse virtuale, adresate unor categorii diferite de beneficiari, menținând totodată legătura cu publicul fidel prin organizarea activităților de pedagogie muzeală la sediile MNCR și în unități de învățământ.

E.5.2.1. Produse digitale realizate și publicate online în cadrul Muzeului Virtual al instituției, muzeu.mncr.ro. Câteva exemple:

1. Postare *Ziua Culturii Naționale la MNCR* - Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni. Prelegerea a fost susținută în mediul online (pe platforma ZOOM) de către dr. Dan Ștefan, cercetător în cadrul MNCR - Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, 10.01.2025;
2. *Mormintele elitelor din epoca bronzului în sud – estul Transilvaniei*, 21.01.2025;
3. *Sculptura în lemn ca mijloc de transmitere a tradițiilor și valorilor culturale*, 07.02.2025;
4. *24 februarie – Sărbătoarea iubirii la români*, 24.02.2025;
5. *Femeia în lumea satului – forță, grație și dăruire*, 07.03.2025;

Linkuri:

<https://www.facebook.com/share/p/1BiJFoA5vt/>; <https://www.facebook.com/share/p/15fbGG3FaJ/>;
<https://www.facebook.com/share/p/1AoB2Q8yiU/>; <https://www.facebook.com/share/p/18duTuHCo2/>

6. *Floarea Paștelui: simbol și motiv decorativ în arta încondeierii ouălor*, 17.04.2025;

<https://www.facebook.com/share/167x5yaDdu>

7. *SFÂNTUL GHEORGHE (SÂNGIORZ)*, 23.04.2025;

<https://www.facebook.com/share/p/169aBqhuoS/>

8. *Vă așteptăm să vizitați punctele noastre muzeale!* MNCR - Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, 29.04.2025;

<https://www.facebook.com/share/p/197VERm5gA/>

9. *Urcatul oilor la munte*, 07.05.2025;

<https://www.facebook.com/share/p/1BTYa1oQeF/>

10. *Ziua Porților Deschise la MNCR* - Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, *Noaptea Muzeelor la MNCR* - Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, *Mai aproape de oameni într-o Noapte de Mai*, 14.05.2025;

<https://www.facebook.com/share/p/12KYBZn3kqv/>

<https://www.facebook.com/share/p/1AVL8BBFAy/>

11. *Cercetarea arheologică interdisciplinară a sitului Șoimeni „Dâmbul Cetății”, comuna Păuleni – Ciuc, județul Harghita, campania 2025*, 04.12.2025;

<https://www.facebook.com/share/p/17hvUcjLpq/>

12. *Pregătirile pentru sărbători (I): Turta dulce secuiască și arta podoabelor pentru brad din aluat dulce*, 09.12.2025;

<https://www.facebook.com/share/p/1Fwk1L7oAr/>

13. Lansare tur virtual Casa Memorială Romulus Cioflec, 13.11.2025;

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=1387432786724904&id=100063745884892&rdid=tKicaE8VS0RWq8f.

E.5.2.2. Produse digitale de realitate virtuală – scanarea 3D a bunurilor de patrimoniu mobil aflate în administrarea muzeului, a unei stâne tradiționale din județul Covasna – Stâna Borta. Activități: scanare 3D,

prelucrare seturi de date, realizare de modele digitale, publicarea modelelor digitale pe platforme online specializate pentru realitate virtuală, utilizarea modelelor digitale pentru realizarea produselor culturale destinate publicului în mediul online.

- **Sistem de promovare a produselor culturale în mediul online:** s-a conceput și implementat un sistem de promovare a activității MNCR în mediul online; astfel, vizibilitatea MNCR și a produselor culturale propuse către publicul din mediul online au cunoscut o creștere importantă. Activități aferente: selectarea postărilor, definirea publicului țintă prin instrumente de marketing specializate, urmărirea și evidența impactului. Alegerea temelor pentru noile produse culturale a fost adaptată în funcție de răspunsul și categoriile de public observate la postările și articolele anterioare, au fost moderate reacțiile publice la postările însoțite de reclamă.
- **Valorificarea rezultatelor:** toate produsele inovative realizate în cadrul acestui proiect au fost valorificate în mediul online; în plus, produsele și activitățile cu publicul au fost întotdeauna reflectate prin evenimente online.
- **Perspectivă de dezvoltare** a proiectului pe termen mediu: proiectul de realizare de produse culturale noi destinate publicului din mediul online și de virtualizare a expozițiilor și a colecțiilor muzeului va fi continuat și în anii următori. Strategiile pentru acest domeniu al activității muzeale moderne vor fi permanent adaptate la evoluția conceptelor și a instrumentelor tehnice.

E.5.3. Resursele digitale ale Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni

	Denumire	Link-uri cu resurse digitale	Scurtă descriere
1.	Canalul de youtube Muzeul Virtual al Carpaților Răsăriteni	https://www.youtube.com/channel/UCkVoRh-w1J3MeBSQwYz3PEg	Acesta este canalul Youtube al muzeului Național al Carpaților Răsăriteni. Aici se regăsesc materiale video sau multimedia despre colecțiile muzeului, despre cercetările arheologice, istorice și etnografice derulate de echipa MNCR, dar și alte resurse digitale (colecții de artefacte 3D, ateliere pentru copii, lecții deschise, evenimente cultural – literare etc.);
2.	Site-ul revistei <i>ANGUSTIA</i> , revista Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni	https://angvstia.mncr.ro/	Variantele digitale ale tuturor numerelor Revistei <i>ANGUSTIA</i> , revista Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni;
3.	<i>Caietele de la Araci</i> , publicația semestrială de literatură a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni	https://www.mncr.ro/publicatii+brosuri	Variantele pdf ale publicației semestriale de literatură a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, <i>Caietele de la Araci</i> , nr. 23 și 24;

4.	Pagina Sketchfab a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni cu digitizare 3D a bunurilor muzeale	https://sketchfab.com/MNCR	Digitizarea 3D a 20 bunuri muzeale din patrimoniul MNCR folosind metoda <i>structured light scanning</i> , rezoluție de 0.1 mm, la standarde și performanțe în conformitate cu legislația în vigoare; exportarea modelelor 3D în formatele uzuale (*.obj, etc.) și publicarea lor pe platforma Sketchfab.com. Modele 3D pot fi definite ca și redări complexe, detaliate și fotorealiste ale suprafeței artefactelor scanate, permițând astfel documentarea de mare rezoluție atât a geometriei cât și a cromaticii texturii, cu detalii esențiale ce țin de tehnicile de realizare, starea curentă de conservare, etc. Digitizarea celor 10 artefacte aparținând Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe (MNCR) s-a realizat prin metoda luminii structurate, folosind scanner-ul de mare precizie Artec Space Spider. Precizia acestui instrument este remarcabilă, de 0.01 mm, acest dispozitiv fiind încadrat în categoria sistemelor metrologice industriale;
5.	Muzeul Virtual al Carpaților Răsăriteni	https://muzeu.mncr.ro/	Un proiect al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe. Află mai multe despre arheologia, istoria, geografia sau tradițiile populare din sud-estul Transilvaniei !
6.	Pagina de Instagram a muzeului	https://www.instagram.com/muzeul_carpatilor_rasariteni/	În 2025 s-au realizat postări săptămânale pe pagina de Instagram a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni pentru a ne adresa tinerilor, care se află pe această platformă de socializare;
7.	Pagina de Facebook a MNCR	https://www.facebook.com/mncro	Pe pagina de Facebook a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni sunt postate constant informații legate de activitatea instituției;
8.	Site-ul MNCR	https://www.mncr.ro/	Site-ul MNCR reprezintă cea mai veche platformă a instituției, unde sunt încărcate informații științifice, cele legate de activitatea cu publicul, precum și cele administrative, începând cu anul 2009 până în prezent;
9.	Tur virtual	https://muzeu.mncr.ro/	Turul virtual al expoziției „Așezarea preistorică Păuleni – Ciuc, Dâmbul Cetății”;
10.	Onisifor Ghibu 140	https://onisiforghibu140.ro/#	ONISIFOR GHIBU 140. Adunăm aici, la un loc, opera scrisă și editorială bogată, solidă și plurivalentă, precum și moștenirea și memoria marelui savant enciclopedist și pedagog național militant Onisifor Ghibu, pentru a pune în adevărata lumină aspectele vieții și activității sale;

11.	Tur virtual	https://romuluscioflec.mnocr.ro/	Turul virtual al expoziției Casa Memorială „Romulus Cioflec” din Araci, județul Covasna;
12.	Tur virtual	https://casamocaneasca.mnocr.ro/	Turul virtual a unei case tradiționale țărănești de la Covasna, str. Cuza Vodă, nr. 45 (casă care a aparținut unei familii de mocani covăsneni). Acest imobil cu bunurile aferente este propus pentru a fi donate către MNCR;
13.	Reconstituire virtuală stâna Borta	Nu este lansat în mediul online	Turul virtual al unei stâne tradiționale din zona Covasnei. Stâna este demontată și urmează a fi restaurată în cadrul muzeului în aer liber de la Covasna.

E.5.4. Parteneriate media naționale și locale

Parteneriate cu publicațiile locale și naționale: Mesagerul de Covasna, Observatorul de Covasna, Informația Harghitei, Radio România Actualități, Radio Tg. Mureș, We Radio, Radio Trinitas, TVR1, TVR3, Revista TIMPUL, Revista Luceafărul. Materialele privind activitățile MNCR apar periodic în aceste publicații și pe posturile radio și TV. În ultimul an s-a pus accentul pe prezența în mod constant în mediul virtual, astfel încât noile platforme virtuale au constituit și instrumente de promovare. S-au realizat postări în mod periodic, chiar săptămânal pe paginile de Facebook, Instagram, pe site și pe platforma Muzeului Virtual al Carpaților Răsăriteni. Multe din materialele postate au fost preluate de publicațiile locale și naționale și au fost distribuite pe platforme virtuale de specialitate atât din țară, cât și din străinătate.

E.6. Programe propuse pentru întreaga perioadă de management

În perioada raportată MNCR a implementat programe și proiecte care din punct de vedere al finanțării se împart în 3 categorii: **programe finanțate din subvenția acordată de autoritate (E.6.1.); programe finanțate exclusiv din fonduri atrase (E.6.2.); proiecte finanțate exclusiv din venituri proprii (E.6.3.).**

E.6.1. Programe finanțate din subvenția acordată de autoritate și stabilite în Planul Minimal al MNCR

E.6.1.1. Program 1: Conservarea, restaurarea, evidența și evaluarea, clasarea, digitizarea patrimoniului muzeal și arhiva științifică.

E.6.1.2. Program 2: Salvagardarea siturilor cheie din estul Transilvaniei.

E.6.1.3. Program 3: Documentarea și cercetarea științifică a patrimoniului mobil aflat în administrarea muzeului.

E.6.1.4. Program 4: Expoziții.

E.6.1.5. Program 5: Cercetări arheologice de teren.

E.6.1.6. Program 6: Cercetarea și documentarea patrimoniului privind istoria românilor din SE Transilvaniei

E.6.1.7. Program 7: Cercetare etnografică de teren

E.6.1.8. Program 8: Educație muzeală

E.6.1.9. Program 9: Publicații

E.6.1.10. Program 10: Manifestări culturale

E.6.1.11. Program 11: Muzeul pentru toți

E.6.1.12. Program 12: Muzeul Virtual al Carpaților Răsăriteni

E.6.2. Programe și proiecte finanțate din fonduri atrase

E.6.2.1. Program Național Limes.

E.6.2.2. Proiect: „Înțelegerea Frontierei Romane din Dacia: Fortificația militară ANGVSTIA și funcțiile Limesului în sud-estul Transilvaniei” (acronim ANGVSTIA, cod PN-IV-P1-PCE-2023-0876).

E.6.2.3. Proiect: Cercetări arheologice sistematice în situl arheologic Sfântu Gheorghe – Bedeháza.

E.6.2.4. Proiect: Cercetări arheologice sistematice în situl arheologic Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud.

E.6.2.5. Proiect: Cercetări arheologice sistematice în situl arheologic de la Mangalia, necropola tumulară a orașului antic Callatis.

E.6.2.6. Proiect: Cercetări arheologice sistematice în situl arheologic Păuleni-Ciuc.

E.6.2.7. Proiect: Cercetări arheologice sistematice în situl arheologic Cetatea Zânelor, județul Covasna (în colaborare cu MNIT).

E.6.3. Programe și proiecte finanțate din venituri proprii

E.6.3.1. Au fost implementate **15** proiecte de arheologie contractuală (studii de arheologie, diagnostic arheologic, supraveghere arheologică, săpături arheologice preventive).

E.7. Proiecte din cadrul programelor

E.7.1. Programe finanțate din subvenția acordată de autoritate și stabilite în Planul Minimal al MNCR

E.7.1.1. Program: Conservarea, restaurarea, evidența și evaluarea, clasarea, digitizarea patrimoniului muzeal și arhiva științifică

- 5 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.1.1. Conservarea preventivă și curativă a patrimoniului

- 1 proiect cu 2 sub-proiecte aferente:

E.7.1.1.1.1. Conservarea preventivă a patrimoniului

Durata proiectului: ianuarie-decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Obiective:* conservarea preventivă a 1037 bunuri etnografice din lemn, ceramică, textile și metal aflate în patrimoniul mobil al MNCR; conservarea preventivă a 3 imobile din lemn aflate în patrimoniul MNCR (Prima Școală, Casa Memorială Romulus Cioflec, stâna). *Activități:* desprăfuirea obiectelor etnografice din lemn, textile, ceramică și metal; aerisirea obiectelor etnografice textile; tratarea cu spray insecticid a obiectelor etnografice textile păstrate în depozit; tratarea obiectelor etnografice textile aflate în spații expoziționale cu insecticid piretroid – K-OTHRINE; aspirarea suprafețelor din imobilele din lemn aflate în patrimoniul MNCR (Prima Școală, Casa Memorială Romulus Cioflec, stâna); menținerea microclimatului stabil în spațiile de păstrare și expunere a patrimoniului Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, conform normelor metodologice de conservare. Această activitate se efectuează zilnic, prin înregistrarea coeficienților de temperatură și umiditate, la finalul lunii fiind centralizate și raportate sub formă de tabel. *Rezultate:* **476** piese etnografice din lemn, textile, ceramică și metal desprăfuite; **465** de obiecte etnografice textile aerisite; **19** obiecte etnografice spălate, călcate și depozitate cf. normelor; **975** obiecte etnografice textile păstrate în depozit, tratate cu spray insecticid; **77** obiecte etnografice textile din spațiile expoziționale - tratate cu insecticidul piretroid K-OTHRINE; **3** imobile din lemn aflate în patrimoniul MNCR

(Prima Școală, Casa Memorială Romulus Cioflec, stâna) conservate preventiv; asigurarea permanentă a microclimatului optim în spațiile de păstrare și expunere a bunurilor muzeale aflate în patrimoniul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: piesele fiind protejate împotriva atacurilor xilofage și fungice pot fi etalate în expoziții de arheologie, etnografie și istorico-documentare, sau cercetate de către: muzeografi, etnografi, cercetători, conservatori, restauratori.

E.7.1.1.1.2. Conservarea curativă a patrimoniului

Durata proiectului: Etapa 1: 12.05.2025 – 06.06.2025; Etapa a II-a: 06.10.2025 – 31.10.2025. *Loc de desfășurare:* depozitele de la sediul central MNCR, Miercurea Ciuc, Casa Memorială Romulus Cioflec, Prima Școală Românească, stâna de la Covasna, depozitul de la Pachia și Laboratorul de restaurare PFA Țiculeanu Gelu, Suceava. *Obiectivele proiectului:* conservarea și păstrarea patrimoniului muzeal din fier, lemn arheologic și etnografic în condiții optime. *Activități:* aplicarea tratamentelor profilactice pentru stoparea atacului masiv de carii, începuturile de mucegaiuri și atacuri ale altor dăunători. Tratarea prin pensulare a unui număr de aproximativ **1106** de piese etnografice din lemn/metal cu soluții pentru stoparea dăunătorilor, respectiv Per-Xil 10. Părțile metalice ale bunurilor culturale au fost tratate cu FERTAN. Curățarea spațiului de lucru și a locurilor unde au fost depozitate piesele. Inventarierea, ambalarea și transportul pieselor din lemn arheologic de la situl Băile Figa, către laboratorul de restaurare din Suceava. Desalinizarea - imersarea în apă distilată completată periodic (din cauza evaporării), în cuve de desalinizare, a **65** de obiecte arheologice din lemn descoperite în medii saline. Stabilizarea – consolidarea obiectelor de lemn desalinizate prin impregnarea cu PEG (polietilenglicol) a **65** de piese de lemn descoperite în mediul salin. Monitorizarea procesului de desalinizare prin măsurarea salinității. *Rezultat:* protejarea patrimoniului mobil împotriva degradării. În urma acestor tratamente, piesele corespund din punct de vedere al conservării pentru a fi expuse în cadrul unor expoziții temporare/permanente naționale și internaționale.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: în urma acestor tratamente, piesele corespund din punct de vedere al conservării pentru a fi etalate în cadrul unor expoziții temporare/permanente naționale și internaționale, pentru a fi scanate 3D și a fi propuse la clasare.

E.7.1.1.2. Restaurarea obiectelor de lemn, ceramică și metal

Durata proiectului: iunie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR, Laboratorul de Restaurare Țiculeanu PFA de la Suceava, județul Suceava. *Activități:* Restaurarea a 13 de bunuri culturale din lemn arheologic. *Rezultate:* **13** bunuri din lemn arheologic restaurate, provenite din situl arheologic de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud, pregătite în vederea expunerii și propunerii spre clasare în categoriile Tezaur și Fond.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: în urma acestor proceduri, piesele corespund din punct de vedere al conservării și stabilizării pentru a fi etalate în cadrul unor expoziții temporare/permanente naționale și internaționale, pentru a fi scanate 3D și a fi clasate.

E.7.1.1.3. Evidența patrimoniului

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Activități:* completarea Registrului Unic de Inventar (RUI); completarea fișelor analitice; completarea fișelor de conservare; actualizarea informațiilor în RUI cu privire la clasarea, expertizarea bunurilor; completarea dosarelor de restaurare; introducerea fișelor analitice de evidență în baza de date DOCPAT; pregătirea dosarelor pentru bunurile ce au urmat să fie etalate în expozițiile organizate de MNCR în colaborare cu terții, respectiv 63 dosare ale bunurilor de patrimoniu ce țin de arheologia lemnului. Pregătirea situațiilor centralizatoare solicitate de controalele organizate de Ministerul Culturii la sediile MNCR, precum și la expoziția de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud.

Rezultate: în anul 2025, totalul numerelor înregistrate în inventarul MNCR a ajuns la **30.122**, din care **350** de numere de inventar au fost înregistrate pe parcursul anului 2025 în inventarul MNCR; **1.585** fișe analitice de evidență întocmite, din care: **613** de fișe analitice de evidență existente și reverificate; **972** fișe nou introduse în DOCPAT; **11** fișe de conservare; **13** dosare de restaurare; **63** dosare cu FAE și Fișe de Conservare pregătite pentru expoziția de la Centrul Legacy de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud (pentru control de la Ministerul Culturii).

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: bunurile culturale incluse în patrimoniul MNCR pe parcursul anului 2025 vor avea prioritate în cercetare aprofundată, documentare, restaurare, expertizare, clasare, scanare 3D și etalare în expoziții naționale și internaționale. Acest aspect va putea atrage viitoare noi proiecte și un număr mai mare de beneficiari ce va genera venituri.

Total numere de inventar înregistrate pe domenii la 31.12.2025:

Anul	ARH	ETN	IST	STIINȚĂ/ TEHNICĂ	ARTĂ DEC	CV	NUM	DOC	Total/2025
2025	22.801	2.323	1.952	39	57	1.382	15	1.553	30.122

E.7.1.1.4. Evaluarea și expertizarea patrimoniului în vederea clasării acestuia în categoriile Fond și Tezaur

- 1 proiect cu 3 sub-proiecte

E.7.1.1.4.1. Evaluarea patrimoniului

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Obiective:* 900 de bunuri de patrimoniu evaluate/reevaluate până la 31.12.2025; selecția bunurilor în vederea expertizării și evaluării de către experți interni și externi; întruniri ale Comisiei de Evaluare pe parcursul anului 2025, în vederea analizării și evaluării celor 900 de bunuri. *Activități:* identificarea bunurilor provenite din donații, achiziții și cercetări arheologice; întocmirea listelor și pregătirea documentației în vederea evaluării bunurilor de către Comisia de Evaluare; verificarea informațiilor existente în contabilitate, pentru a evita evaluarea unei piese de mai multe ori; completarea Registrului Unic de Inventar cu valorile bunurilor evaluate/expertizate; transmiterea proceselor verbale cu anexele aferente către contabilitate; coroborarea datelor contabile cu informațiile arhivate la Compartimentul Managementul Activelor Patrimoniale privind valoarea bunurilor culturale evaluate; arhivarea documentației elaborate de Comisia de Evaluare; întocmirea de rapoarte anuale privind evaluarea bunurilor culturale MNCR. *Rezultat:* **901** de bunuri de patrimoniu evaluate/reevaluate și înregistrate în contabilitate; acestea provin din domeniile: arheologie, etnografie, carte veche, documente și istorie; 1 ședință a Comisiei de Evaluare; introducerea datelor în evidențele contabile.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: bunurile evaluate vor fi propuse cu prioritate spre a fi clasate. Ele vor avea prioritate și în cercetare aprofundată de către muzeografi, etnografi, cercetători, conservatori, restauratori, etc., aspect care poate atrage viitoare noi proiecte, creșterea numărului de beneficiari și generarea de venituri.

E.7.1.1.4.2. Expertizarea patrimoniului în vederea clasării acestuia în categoriile Fond și Tezaur

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Obiective:* 573 de bunuri culturale expertizate; 522 de dosare cu propuneri pentru clasare trimise la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor. *Activități:* identificarea bunurilor culturale în vederea propunerii lor la clasare; verificarea bunurilor de patrimoniu propuse pentru expertizare, în vederea clasării; fotografierea patrimoniului propus pentru clasare; contractarea experților și pregătirea situațiilor cu bunurile selectate; întocmirea și verificarea fișelor de

conservare; întocmirea dosarelor de clasare (pregătirea dosarelor de clasare, scanare/fotografiere a Registrului Unic de Inventar, verificare informații în Docpat, inscripționare CD, etc.); recepția lucrărilor de expertizare și arhivarea documentației; trimiterea dosarelor de clasare la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor. *Rezultate:* **573** de dosare expertizate și **522** dosare trimise la CNMC în vederea clasării în categoriile FOND (482, din care: 359-ARH, 50-DOC, 10-ETN, 63-IST), și TEZAUR (40 din care: 20-ARH, 20-ETN), iar **51** neclasabile (nu întrunesc scorul de a fi clasate în fond sau tezaur).

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: bunurile clasate, sau în curs de clasare vor avea un regim special de împrumut în vederea expunerii, însă, datorită calității lor, acestea vor avea prioritate în a face parte din expoziții naționale și internaționale. Ele vor avea prioritate și în cercetarea aprofundată de către muzeografi, etnografi, cercetători, conservatori, restauratori, etc., demers care poate conduce la inițierea unor noi proiecte, la atragerea unui număr mai mare de beneficiari și la creșterea veniturilor..

Situația privind numărul bunurilor expertizate și propuse la clasare la CNMC până la data de 31.12.2025

Domeniu	Până în 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Total bunuri înregistrate
Nr. bunuri expertizate pt. clasare, din care:	61	195	77	247	85	799	656	636	573	3.329
TEZAUR	53	35	9	64	2	93		7	40	303
FOND	8	160	68	183	83	706	656	629	482	2.975
Neclasabile									51	51

E.7.1.1.4.3. Digitizarea patrimoniului

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Activități:* Selectarea a 1000 de bunuri culturale în vederea, fotografierii, măsurării și documentării științifice de către muzeologii specialiști; verificarea a 1585 de fișe analitice; introducerea în aplicația Docpat a 972 de bunuri de patrimoniu care nu aveau fișe analitice și verificarea a 613 FAE existente; monitorizarea lunară a rezultatelor (lunar, predarea fișelor lucrate în Docpat, în vederea verificării acestora și centralizării informației); arhivarea documentației realizate. *Rezultate:* **1.585** de bunuri fișate, din care **972** FAE nou introduse în aplicația Docpat și **613** FAE existente, verificate și actualizate. Din total de bunuri de patrimoniu 30.122, 22.840 bunuri sunt fișate, adică **76%**.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: fișele analitice de evidență vor servi la întocmirea cataloagelor de expoziție, la cercetări științifice, la întocmirea diverselor rapoarte de evidență, restaurare, clasare, conservare, etc., facilitând, totodată, selecția pieselor pentru organizarea de expoziții naționale și internaționale.

E.7.1.1.5. Arhiva științifică

Durata proiectului: ianuarie - decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Activități:* documentarea și schimbul de know-how cu instituțiile: Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Covasna, muzee; stabilirea procedurii de lucru și desemnarea membrilor echipei de arhivare; identificarea spațiilor de depozitare potrivite, igienizarea acestora, asigurarea microclimatului echilibrat în funcție de materialul depozitat (documente, planșe,

fotografii, memorii externe, CD-uri, casete video și audio); alegerea modalității de arhivare digitală a informației, ținând cont de evoluția tehnologiei prin inițierea unei baze de date accesabilă din rețeaua instituției de către persoanele autorizate: muzeografi și cercetători, cu acces la informații legate de fișele din aplicația Docpat, fotografii ale bunurilor de patrimoniu, rapoarte anuale și proiecte; actualizarea arhivei științifice; ordonarea, inventarierea, selecționarea și valorificarea documentației științifice; păstrarea documentelor și organizarea depozitului de arhivă. *Rezultate:* actualizarea arhivei științifice în perioada ianuarie – decembrie 2025 prin scanarea documentației de șantier pentru 2021-2025 de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud și arhivare; arhivarea cercetărilor istorico – documentare 2021-2025; arhivarea tururilor virtuale MNCR 2021-2025; s-a arhivat documentația letrică și fotografică a 53 de proiecte din Planul Minimal al MNCR pe anul 2024; scanarea și arhivarea planurilor de șantier: Băile Figa, județul Bistrița Năsăud, din anul 2025; arhivarea fotografiilor profesionale în format digital ale pieselor arheologice și etnografice din patrimoniu MNCR efectuate în anul 2024.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu: proiectul are continuitate anuală și este de importanță sporită pentru activitatea instituției, deoarece arhiva științifică înglobează rezultatele cercetărilor științifice făcute de-a lungul timpului de către specialiștii muzeului, colaboratorii acestora, precum și reproduceri xerox sau dactiloscrite ale unor publicații sau articole, informații stocate pe suport digital. Aceasta va facilita cercetarea aprofundată de către: muzeografi, etnografi, cercetători, conservatori, restauratori, etc., aspect care poate atrage viitoare noi proiecte, respectiv un număr mai mare de beneficiari și generare de venituri.

E.7.1.2. Program: Salvagardarea siturilor cheie din estul Transilvaniei

- 4 proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.2.1. Băile Figa

Durata proiectului: iunie – decembrie 2025. *Parteneri:* Primăria Beclean (finanțator principal), Direcția Județeană de Cultură Bistrița Năsăud. *Loc de desfășurare:* sediul central MNCR, Primăria Beclean, Direcția Județeană de Cultură Bistrița Năsăud. *Obiective:* perfectarea panoului informativ; revenire la notificarea DJC Bistrița Năsăud și a Primăriei din Beclean privind demersurile ce trebuie întreprinse în legătură cu semnalizarea sitului în 2025. *Activități:* pentru punct Situl arheologic de exploatare preindustrială a sării de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud (cod RAN 32492.02) s-a realizat o revenire asupra editării de materiale informative vizuale pentru circuitul turistic despre istoria și arheologia sitului de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud; elaborare de texte, de ilustrații, corectură în limba română, traducere în limbile engleză și maghiară, machetare și verificare panou; suport tehnic oferit arhitectului care elaborează documentația în vederea semnalizării sitului; obținerea autorizațiilor din partea Primăriei Beclean pentru montarea panoului.

Pentru Punctul *Fântâna de apă sărată cu casă* din Ceparî, comuna Dumitra, județul Bistrița-Năsăud LMI BN-ll-m-B-21089 s-a întocmit un raport și s-a notificat Direcția Județeană pentru Cultură Bistrița-Năsăud privind executarea de lucrări neautorizate în zona de protecție și în imediata apropiere a obiectivului. *Rezultate:* pentru Băile Figa s-au obținut toate avizele pentru montarea fizică în 2026 a panoului informativ în zona sitului de la Figa, precum și a 2 indicatoare rutiere de semnalizare a sitului. Pentru Ceparî s-a realizat stoparea lucrărilor neautorizate în zona de protecție a fântânii.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: montarea panoului și a indicatoarelor de semnalizare rutieră a sitului și continuarea proiectului în anul 2026 prin extinderea programului și la alte zone de interes și intenția de semnalizare a acestora.

E.7.1.2.2. Păuleni-Ciuc-Dâmbul Cetății

Durata proiectului: iunie – decembrie 2025. *Parteneri:* Primăria Păuleni-Ciuc, Direcția Județeană de Cultură Harghita. *Loc de desfășurare:* sediul MNCR din Miercurea Ciuc, Păuleni-Ciuc, Direcția Județeană de Cultură Harghita. *Activități:* actualizarea panoului de semnalare a sitului cu noi informații; revenire la Primăria Păuleni-Ciuc cu documentația privind demersurile necesare pentru montarea panoului în situl Dâmbul Cetății. *Rezultate:* actualizarea panoului de semnalizare, trilingv, conform cu legislația marcării în teren a Monumentelor Istorice; așteptarea răspunsului de la instituția mai sus menționată.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: confecționarea și montarea panoului de semnalare.

E.7.1.2.3. Covasna – Cetatea Zânelor și Covasna – Dealu Sărat

Durata proiectului: septembrie – decembrie 2025. *Parteneri:* Primăria Covasna (finanțator principal), Direcția Județeană de Cultură Covasna. *Loc de desfășurare:* sediul central MNCR, Primăria Covasna, Direcția Județeană de Cultură Covasna. *Obiective:* îmbunătățirea panoului informativ; revenire la notificarea DJC Covasna și a Primăriei din Covasna privind demersurile ce trebuie întreprinse în legătură cu semnalizarea sitului în 2025. *Activități:* pentru Punctele Covasna - Cetatea Zânelor (cod RAN 63535.01) și Dealu Sărat, județul Covasna (cod RAN 65057.06): conceperea și editarea de materiale informative vizuale pentru circuitul turistic despre istoria și arheologia siturilor de la Covasna – Cetatea Zânelor și Dealu Sărat, județul Covasna; elaborare de texte, de ilustrații, corectură în limba română, traducere în limbile engleză și maghiară, machetare și verificare panou; păstrarea contactului permanent cu Primăria și Direcția pentru Cultură în sensul îndeplinirii demersurilor birocratice, cf. legii.

Pentru Punctul Lisnău - Dealul Jenő, comuna Ozun, județul Covasna (cod RAN 64666.01) s-a realizat întocmirea documentației și transmiterea ei către Direcția Județeană pentru Cultură Covasna, prin care se raportează distrugerile masive și intervențiile neautorizate asupra sitului arheologic eneolitic Dealul Jenő din Lisnău realizate în perioada 2023-2025 de Török András, pentru construirea unui parc fotovoltaic, MNCR recomandând protejarea urgentă și inițierea unor cercetări arheologice preventive pe cheltuiala beneficiarului. *Rezultate* pentru Punctele Covasna - Cetatea Zânelor și Dealu Sărat, județul Covasna: **2** panouri informative trilingve actualizate, în conformitate cu legislația marcării în teren a Monumentelor Istorice. Pentru Punctul Lisnău - Dealul Jenő, comuna Ozun, județul Covasna rezultatele sunt: **1** adresă de expertiză arheologică de distrugere sit; **1** participare la Comisia de Constatate; **1** dosar IPJ pentru distrugere.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026 prin extinderea programului și intenția de semnalizare a siturilor mai sus menționate.

E.7.1.2.4. Castrul roman de la Brețcu (Angustia) și Comolău

Durata proiectului: martie – noiembrie 2025. *Parteneri:* Primăria Brețcu (finanțator principal), Direcția Județeană de Cultură Covasna. *Loc de desfășurare:* sediul central MNCR, Primăria Brețcu, Direcția Județeană de Cultură Covasna. *Activități:* conceperea și editarea de materiale informative vizuale pentru circuitul turistic despre istoria și arheologia castrului de la Brețcu și Comolău prin selecție și elaborare de texte, editare prin targetare a textelor, elaborare de ilustrații, corectură în limba română, traducere în limba engleză, machetare și verificare panou. *Rezultate:* **2** panouri de semnalizare actualizate, trilingve, în conformitate cu legislația marcării în teren a Monumentelor Istorice.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: confecționarea și montarea panourilor de semnalare în anul 2026. Continuarea proiectului în anul 2026 prin extinderea programului asupra siturilor asemănătoare din raza de activitate a MNCR. Panourile vor fi actualizate anual cu rezultatele cercetărilor recente. Proiectul contribuie la promovarea patrimoniului cultural și al

muzeului, precum și la îmbunătățirea condițiilor de valorificare turistică a siturilor cheie (castre romane de pe lista indicativă UNESCO a României).

E.7.1.3. Program: Documentarea și cercetarea științifică a patrimoniului mobil aflat în administrarea muzeului

- 1 Proiect cu 3 sub-proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.3.1. Patrimoniul arheologic, etnografic și istoric mobil – abordări pluridisciplinare

E.7.1.3.1.1. Cercetarea științifică a patrimoniului arheologic – abordări pluridisciplinare

Loc de desfășurare: sediul MNCR, șantierul arheologic de la Băile Figa, județul Bistrița Năsăud. *Perioada:* ianuarie – decembrie 2025. *Obiective:* prelevare de probe pentru datări C14; analize pedologice de sol prelevate de pe șantierul arheologic de la Băile Figa, județul Bistrița Năsăud; analize osteologice pe 109 de pachete de oase; analize pe macroresturi; fotografierea profesională a materialului arheologic; desenarea pieselor; cercetarea patrimoniului arheologic de către doctoranzi. *Activități:* selectarea bunurilor de patrimoniu arheologic în vederea cercetării; descărcarea din module; verificarea stării lor de conservare; depozitarea bunurilor conform Catalogului topografic al depozitului; datări C14: prelevarea a 41 de probe pentru datare C14 și trimiterea lor către laboratoare specializate (4-România și 37-Ungaria); studiu osteologic: pregătirea a 109 pachete cu oase provenite din săpăturile efectuate pe șantierul arheologic Păuleni-Ciuc, județul Harghita – campaniile 2010, 2020, 2021, 2022 și trimiterea lor pentru analiză în laborator specializat (Kelemen Imola); studiu pe macroresturi: pregătirea unui lot de 14 probe (grâu carbonizat, semințe, macroresturi vegetale) și trimiterea către specialist (Ciută Beatrice); studiu pedologic: prelevarea a 21 de probe de sol din Secțiunea XV/Latura E/colț SE de pe șantierul arheologic de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud (Pîrnău Radu-Gabriel); 100 de bunuri fotografiate profesional (Palamar Petru); desenare patrimoniu: 101 desene digitale a pieselor arheologice descoperite pe șantierele arheologice de la Băile Figa, Păuleni, Zoltan, Olteni etc. (Tartler Karina); cercetarea rășnițelor de către doctorand Szekernyes Laszlo. *Rezultate:* **41** datări C14; analize pedologice de sol de pe șantierul arheologic de la Băile Figa, județul Bistrița Năsăud; **1 raport de cercetare**; **109** de pachete de oase – pe care s-au efectuat analize osteologice; **1 raport de cercetare**; **14** analize macroresturi; **1 raport de cercetare**; **138** de piese documentate și păstrate *in situ* la Băile Figa; **34** de probe de lemn prelevate din piesele de lemn descoperite în situl arheologic de exploatare preistorică a sării de la Băile Figa; **100** de bunuri fotografiate profesional; **101** desene digitale ale pieselor arheologice descoperite pe șantierele arheologice de la Băile Figa, Păuleni, Zoltan, Olteni; **1** articol scurt postat pe Facebook privind rășnițele cercetate de drd. Szekernyes Laszlo, doctorand la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, accesabil pe link: https://www.facebook.com/profile/100063745884892/search/?q=szekernyes&locale=ro_RO.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: continuarea cercetării patrimoniului și în anul 2026.

E.7.1.3.1.2. Cercetarea științifică a patrimoniului etnografic

Loc de desfășurare: sediul MNCR, depozitul de la Pachia, stânele de la Covasna. *Perioada:* ianuarie – decembrie 2025. *Obiective:* cercetarea patrimoniului etnografic de către doctoranzi; documentarea stânei Borta; documentarea morii și a găbănașului din colecția MNCR. *Activități:* selectarea bunurilor de patrimoniu etnografic textil în vederea cercetării; descărcarea din module; verificarea stării de conservare; călcare și aranjare pe umerase; depozitarea bunurilor conform Catalogului topografic al depozitului; documentarea stânei Borta (identificarea și contractarea specialistului Cureleț Cristian, manipularea pieselor componente, cercetarea, descrierea, fotografierea și măsurarea lor); documentarea găbănașului (manipularea pieselor componente, cercetarea, descrierea, fotografierea și măsurarea lor); documentarea morii (manipularea pieselor componente, cercetarea, descrierea, fotografierea și măsurarea lor); cercetarea patrimoniului de către doctoranzi: în februarie 2025 – pregătirea documentației etnografice (selecție Docpat, foto, FAE) pentru 200 de piese în vederea selecției și cercetării etnografice pentru lucrarea de doctorat a d-nei. drd. Tatiana Scurtu, doctorand în cadrul Universității

Babeș Bolyai Cluj Napoca. *Rezultate*: **1 articol** pentru *Angustia* 29: „Portul popular românesc din Trei Scaune în sec. XVIII-XIX”; **1 raport** cu set de fotografii și planuri întocmite pentru stâna Borta, moară și găbănaș.

Beneficiari: 40 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: continuarea cercetării patrimoniului și în anul 2026.

E.7.1.3.1.3. Cercetarea științifică a patrimoniului istorico-documentar

Loc de desfășurare: sediul MNCR. *Perioada*: ianuarie – decembrie 2025. *Obiective*: cercetarea colecției de fotografii, documente și carte veche. *Activități*: selectarea a 400 de bunuri de patrimoniu istorico-documentar în vederea cercetării (Valer Rus și Delia Voina); documentele au fost selectate pe baza relevanței lor pentru cercetarea patrimoniului aflat în colecția MNCR; s-au întocmit expertizele și rapoartele științifice pentru lotul de fotografii și documente cercetate; pregătirea documentației în vederea propunerii la clasare; scanarea documentelor; întocmirea de situații statistice legate acest patrimoniu; verificarea stării de conservare și depozitarea bunurilor conform Catalogului topografic al depozitului. *Rezultate*: **151** de documente au fost cercetate, fișate și expertizate, s-au întocmit rapoarte pe documente din colecția MNCR, din categoria istorie și documente; **113** dosare trimise la CNMC cu propunere de clasare; **2** rapoarte de expertiză arhivate la dosarele de propunere de clasare; **1** raport de proiect.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: continuarea cercetării patrimoniului și în anul 2026.

E.7.1.4. Program: Expoziții

- 5 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.4.1. Itinerarea expoziției *Dacii din estul Transilvaniei*

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare*: sediile MNCR (documentare și pregătire expoziție); Sala de Sport „Valeriu Bularca” din Întorsura Buzăului (expunere); Casa Nedeii din Poiana Zânelor - Voinești-Covasna (expunere), Sala de festivități Unirea din Voinești-Covasna, Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Covasna. *Obiective*: actualizarea expoziției itinerante; expunerea către publicul aflat în zona turistică din orașul Covasna și împrejurimi. *Activități*: verificarea posterelor recuperate din expunerile anterioare; instalarea expoziției de postere cu ocazia evenimentelor culturale și sportive din Întorsura Buzăului (expoziția a fost disponibilă pentru public în perioada 24 ianuarie – 27 noiembrie 2025); instalarea expoziției de postere la Casa Nedeii din Poiana Zânelor - Voinești-Covasna, cu ocazia manifestărilor legate de Ziua Cetății Zânelor (iulie – august 2025 și noiembrie – decembrie 2025). *Rezultate*: Expoziția a fost itinerată în **5** locații din județul Covasna în anul 2025 și promovată în mediul online (s-a preferat expunerea în localități turistice – stațiunea balneară Covasna).

Beneficiari: cca. 2500 vizitatori (elevi și turiști).

Perspective: Expoziția *Dacii din Estul Transilvaniei* trebuie îmbunătățită în fiecare an prin noi exponate foto – documentare, precum și în mediul online. Expoziția contribuie la valorificarea patrimoniului din colecțiile muzeului, la promovarea cercetărilor realizate de instituție și la creșterea numărului de beneficiari.

E.7.1.4.2. Itinerarea expoziției „Milenii de exploatare a sării la Băile Figa”

Durata proiectului: iulie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare*: Centrul Legacy, Băile Figa, județul Bistrița Năsăud. *Parteneri*: Primăria Beclean (Centrul Legacy Băile Figa), Complexul Muzeal Bistrița Năsăud. *Obiective*: organizarea și deschiderea expoziției la Centrul Legacy-Băile Figa. *Activități*: asigurarea microclimatului pentru 63 de artefacte expuse, descoperite în situl salifer de la Băile Figa, 11 postere A0 cu informații tematice, 1 pliant de expoziție, 1 pliant de sit; ghidaj pentru grupuri organizate asigurat de Complexul Muzeal Bistrița Năsăud și MNCR; întocmirea documentației de asigurare a pieselor; igienizarea permanentă a spațiului expozițional.

Rezultate: 1 expoziție itinerată formată din 63 exponate, 11 postere format A0 (suport forex), texte explicative; promovare on line pe site-ul MNCR și pe cele ale partenerilor.

Beneficiari: 940 de vizitatori care au intrat în expoziție.

Perspective: realizarea versiunii virtuale a expoziției, precum și organizarea unei noi expoziții în viitorul Muzeu al Sării; proiectul are importanță sporită pentru atragerea unui număr mai mare de beneficiari și generare de venituri.

E.7.1.4.3. Itinerarea expoziției foto-documentare „Păstoritul în SE Transilvaniei”

Durata proiectului: 1 iunie – 31 decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* Hotel Bradul, Hotel Montana, Covasna, Casa Nedeii din Covasna, Stâna Noian – Barcani. *Parteneri:* Asociația Cultural – Creștină „Justinian Teculescu” Covasna; Hotel Bradul, Hotel Montana din Covasna și Ferma Noian din Barcani. *Activități:* atragerea partenerilor; tipărirea planșelor, pliantelor și a materialelor necesare promovării proiectului; transportul și etalarea planșelor; deschiderea expoziției; vizitarea acesteia; itinerarea expoziției; elaborarea raportului de evaluare a proiectului. *Rezultate:* 1 expoziție la Hotel Bradul; 1 expoziție la Hotel Montana; 1 – expoziție la Casa Nedeii din Covasna; 1 – expoziție la Stâna Noian Barcani; promovare online pe site-urile MNCR și pe conturile de social media; set de fotografii; materiale tipărite, afiș, pliante, raportul proiectului. Itinerarea expoziției în 4 locații din țară.

Beneficiari: 6188 de vizitatori.

Perspective: Itinerarea expoziției în alte locații în anul 2026, în special în localitățile unde păstoritul a fost una dintre ocupațiile de bază ale locuitorilor.

E.7.1.4.4. Itinerarea expoziției foto-documentare Granița de Est a Provinciei Dacia Romană

Durata proiectului: mai-decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* curtea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (17 mai 2025), Casa Nedeii din Voinești – Covasna (august 2025) și Miercurea Ciuc, sediul MOMS (noiembrie – decembrie 2025). *Parteneri:* unități școlare și de cultură din județele Covasna și Harghita. *Obiective:* 3 itinerări ale expoziției foto documentare realizate de MNCR.

Activități: ghidaje pentru grupuri de elevi de diferite nivele și pentru turiști în cadrul evenimentului Ziua Cetății Zânelor, respectiv la sediul muzeului din Miercurea Ciuc; crearea unei relații cu publicul din mediu școlar și liceal. Promovarea activității MNCR la nivel național, regional și internațional. *Rezultate:* 1 expoziție de placate cu ghidaj din partea angajaților MNCR în cadrul evenimentului Ziua Cetății Zânelor-Covasna, județul Covasna; 1 expoziție de placate cu ghidaj din partea angajaților MNCR în cadrul evenimentului Noaptea Muzeelor din Sfântu Gheorghe și 1 expoziție la sediul MOMS din Miercurea Ciuc. Itinerarea expoziției în 3 locații din țară.

Beneficiari: 1095 de vizitatori.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026 prin itinerarea expoziției în localitățile în care există castre romane care sunt documentate în cadrul Programului Național Limes.

E.7.1.4.5. Itinerarea expozițiilor foto-documentare dedicate anului CENTENAR

(Personalități covășnene și harghitene ale Marii Uniri, Marile Bătălii ale primului Război Mondial în Carpații de Curbură – teledetecție și arheologie aeriană). *Durata proiectului:* ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sala de sport „Valeriu Bularca” din Întorsura Buzăului (10.01.2025-31.12.2025); localitatea Sfântu Gheorghe, Hotel Park (25.09 – 31.12.2025); localitatea Sita Buzăului la Școala Gimnazială „Nicolae Russu” 06.06-30.06.2025, Casa de Cultură din Întorsura Buzăului (25.08-23.09.2025), Școala Gimnazială din Bod (septembrie 2025) și Instituția Prefectului Județului Covasna (28.11.2025 – 10.12.2025). *Parteneri:* Liga Cultural-Creștină „Andrei Șaguna” din Sfântu Gheorghe, Școala Gimnazială „Nicolae Russu”, A.S. Ciucaș Întorsura Buzăului, Școala Gimnazială Bod, Instituția Prefectului Covasna. *Obiective:* itinerarea expozițiilor foto documentare realizate de MNCR cu ocazia anului Centenar în diferite locații; realizarea unor ateliere de scriere

specifice (scriere pe tăblițe, scriere cu tocul și cu pana) la care să participe elevii de la școlile unde sunt itinerate expozițiile. *Activități:* semnarea acordurilor de colaborare; transportul expoziției și montarea ei; expozițiile format A0 conțin documente scrise, fotografii, hărți și componente informaționale grupate pe mai multe teme și subteme; ghidaj și explicații pe înțelesul elevilor de diferite vârste care au vizitat expoziția. *Rezultate:* 6 locații de itinerare a expozițiilor dedicate Centenarului, afișe și comunicate de presă, promovare online.

Beneficiari: 3475 de vizitatori.

Perspective: itinerarea expozițiilor în anul 2026 și în alte locații din județele Covasna, Harghita, Brașov, Dâmbovița, Buzău.

E.7.1.5. Program Cercetări arheologice de teren

- 5 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.5.1. Cercetări interdisciplinare în situri salifere din Transilvania

Durata proiectului: mai – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* în zona sitului de la Băile Figa, județul Bistrița Năsăud. În cadrul proiectului au fost efectuate periegeze, măsurători topografice și prelevate probe în vederea datării cu radiocarbon în situri arheologice cu urme directe de exploatare a sării: Caila, Săsarm din județul Bistrița – Năsăud și Gherla - Valea Pârâului Sărat de lângă Baia de Sare, județul Cluj.

Au fost realizate seturi de fotografii aeriene de la altitudine medie și joasă, precum și documentări fotografice de teren la fântânile cu apă sărată de la Caila, Săsarm, Blăjenii de Jos, Tăure, Mintiu, Sărățel, Dumitra și Cepari, județul Bistrița-Năsăud și la Sânmărghita, județul Cluj. *Rezultate:* 2 probe de lemn și cărbune pentru datare, artefacte de suprafață care au intrat în patrimoniul MNCR (două fragmente de troacă, fragmente ceramice și fragmente de obiecte din piatră); 3 pachete cu fragmente ceramice provenite de la Gherla și Săsarm.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul arheologiei sării și muzeologiei.

Perspective de valorificare pe termen mediu a informațiilor și continuarea proiectului și în anul 2026 prin investigarea interdisciplinară a unor noi situri din zone salifere din Transilvania.

E.7.1.5.2. Peisajele arheologice din epoca dacică din Estul Transilvaniei

Cercetarea perioadei dacice clasice în Sud-Estul Transilvaniei.

Durata proiectului: mai – decembrie 2025; *Loc de desfășurare:* Siturile arheologice din Harghita și Covasna și zonele învecinate (cercetare în teren non - invazivă, interdisciplinară și aerofotografie). *Obiective:* cercetarea perioadei dacice clasice în sud-estul Transilvaniei; cercetarea zonelor de habitat, a locurilor de cult și a centrelor de putere din perioada dacică clasică din sud-estul Transilvaniei; cercetarea arheologică interdisciplinară a siturilor relevante pentru această perioadă, cu un accent special pe situri din Harghita și Covasna; prelucrarea datelor LiDAR pentru fortificația de la Bicfalău, Cetatea Melcilor (*Csigavár*), județul Covasna.

Activități: cercetări non-invazive interdisciplinare: teledetecție (imagini din satelit, cercetare aeriană de la mică înălțime, scanare LiDAR), investigații geofizice, realizare de hărți și planuri, analize spațiale și analiza materialelor arheologice recoltate; cercetarea locului de descoperire a tezaurului de la Sâncrăieni, județul Harghita; cercetarea peisajului arheologic din zona Jigodin – Sâncrăieni, județul Harghita; cercetarea peisajului arheologic din zona Ocland, județul Harghita; cercetarea peisajului arheologic din zona Biborțeni – Brăduț, județul Covasna.

Rezultate: documentarea a 5 situri și a zonelor învecinate (set de date geofizice, seturi de date interdisciplinare, imagini și înregistrări video); materiale postate pentru vizitatorii Muzeului Virtual al Carpaților Răsăriteni (<https://muzeu.mncr.ro>).

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul arheologiei și muzeologiei.

Perspective: proiectul va fi continuat prin noi cercetări interdisciplinare non-invazive. Rezultatele vor fi utilizate pentru produse culturale online (<https://muzeu.mncr.ro>).

E.7.1.5.3. Cercetări arheologice interdisciplinare în castrele romane din sud-estul Transilvaniei

Durata proiectului: martie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediul MNCR și în teren, pe raza siturilor arheologice vizate de cercetări. *Parteneri:* Universitatea Erlangen Regensburg / Germania și Universitatea Valahia din Târgoviște. *Obiective:* realizarea de investigații geofizice, în special cu ajutorul tehnologiei georadar (GPR – Ground Penetrating Radar), dar și prin executare de profile de sol (carotaje) în siturile arheologice care fac parte din tematica proiectului. *Activități:* contractare firmă de profil pentru executarea lucrării (Bajusz Mátyás PFA), documentarea structurilor subterane din interiorul și exteriorul castrelor romane de pe sectorul de est al graniței Daciei Romane. Diseminarea valorii științifice a castrelor romane din SE Transilvaniei ca element de bază al Frontierei Daciei Romane; promovarea activității MNCR la nivel național, regional și internațional. *Rezultate:* 1 castru roman documentat; 1 raport de cercetare; 1 cercetare prin scanare georadar a unei suprafețe de circa 2700 mp din intramuros-ul castrului roman de la Olteni, cu procesarea 3D a rezultatelor și suprapunere cu harta magnetică, respectiv cu planurile de săpătură a lui Z. Szekely.

Beneficiari: 30 specialiști din domeniul arheologiei și muzeologiei.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026 prin extinderea suprafețelor GPR (Ground Penetrating Radar) pe toată zona sitului Castrul Olteni, județul Covasna.

E.7.1.5.4. Cercetări arheologice de teren pe teritoriul administrativ al orașului Covasna, județul Covasna (Evaluarea arheologică a sitului Covasna – Dealul Sărat, județul Covasna)

Durata proiectului: august – noiembrie 2025. *Loc de desfășurare:* oraș Covasna, județul Covasna. *Obiective:* Continuarea săpăturilor arheologice în cadrul diagnosticului intruziv din zona centrală a sitului Dealul Sărat și verificarea structurilor de pe terasa I a sitului. *Activități:* asigurarea cadrului logistic (materiale, unelte, transport, etc.), angajare zilieri și cercetare arheologică prin săpături, măsurători, prelevarea probelor, realizare de planuri și profile, precum și prelevarea materialului arheologic descoperit. *Rezultate:* set de 7 pachete cu bunuri muzeale (fragmente ceramice), 3 obiecte speciale (1 fragment de vas ceramic lobat cu decor incizat, 1 fragment de rășniță și 1 gresie-cute), 3 probe radiocarbon și 1 probă de macroresturi vegetale. Cercetările efectuate au confirmat existența unui val de pământ și pietre (circa 6 m lungime x 2 m înălțime), precum și existența unui șanț anterior care delimita foarte bine marginea terasei.

Beneficiari: 30 specialiști în domeniul arheologiei și muzeologiei.

Perspective: continuarea diagnosticului arheologic în anul 2026 prin finalizarea cercetărilor în S.I/2020-2025 și extinderea investigațiilor în zonele învecinate ale acestui sit fortificat. Promovarea sitului pe Muzeul Virtual al MNCR și paginile www.mncr.ro și Facebook.

E.7.1.5.5. Cercetarea siturilor preistorice fortificate din SE Transilvaniei

Durata proiectului: iunie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* comuna Păuleni-Ciuc, situl *Vardomb Alya*, județul Harghita. *Obiective:* verificarea prin metode intruzive a structurilor din partea sudică a sitului, unde au fost descoperite materiale arheologice la suprafața terenului, în apropierea Pârâului Remetea. Documentarea aeriană a sitului Ocland – *Necropola tumulară*, județul Harghita prin aerofotografie și realizare de model digital al terenului. *Activități:* elaborarea documentației pentru obținerea autorizației de cercetare arheologică; asigurarea cadrului logistic (materiale, unelte, transport, etc.); cercetare arheologică: săpături prin realizarea unui sondaj de 3 x 1,5 m, măsurători, prelevarea probelor, studierea stratigrafiei; realizare de hărți și planuri; prelevarea de mostre pentru determinarea radio-carbon. Realizare de investigații k-metrice și magnetometrice pe terasele din zona Pârâului Remetea. *Rezultate:* în 2025 sondajul arheologic și periegezele au dus la identificarea unui nou sit arheologic cu atribuire culturală aparținând neoliticului (Cultura Criș), epocii bronzului (culturile Costișa și Wietenberg) și unei perioade istorice în care a fost utilizat fierul?. Set de 3 probe radiocarbon, 4 seturi de pachete

cu fragmente ceramice, set de fotografii, aerofotografii, scanare 3D a Sondajului (profile, plan și grundiss), 4,1 hectare de k-metrie și 1,5 ha de magnetometrie.

Beneficiari: 30 specialiști în domeniul arheologiei și muzeologiei.

Perspective: continuarea cercetărilor arheologice în vederea verificării anomaliilor magnetice identificate prin cercetări interdisciplinare și publicarea pe Muzeul Virtual al Carpaților Răsăriteni a noilor informații științifice cu privire la descoperirile arheologice din județul Harghita.

E.7.1.6. Program: Cercetarea și documentarea patrimoniului privind istoria românilor din SE Transilvaniei

E.7.1.6.1. Învățământul românesc din SE Transilvaniei

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR, Arhiva Națională Covasna, CEDMNC Sfântu Gheorghe și școlile din zona abordată, respectiv Covasna (Voinești), Zăbala, Zagon și Dobârlău. *Partener:* dr. Doboreanu Ana. *Obiective și Activități:* Studierea de surse edite și depistarea de surse inedite prin documentare în: colecțiile de documente și fotografii deținute de MNCR, arhiva națională Covasna și arhivele școlilor din zona avută în vedere, sau alte instituții de cultură, dar și colecții private. Analiza și gruparea materialului, realizarea unei colecții de copii (în format electronic) de documente scrise și fotografii referitoare la tema abordată și redactarea raportului. Depistarea și contactarea de persoane (dascăli, elevi, etc.) și realizarea de interviuri. *Rezultate:* **1** Raport de cercetare; **1** bază de date cu materiale scanate; cercetarea arhivelor din 4 unități de învățământ din localitățile Covasna (Voinești), Zăbala, Zagon și Dobârlău; **9** interviuri cu foști dascăli și elevi de la școlile cercetate: **475** fotografii și **452** de documente.

Beneficiari: 100 de profesori și specialiști în domeniul istoriei și muzeologiei; 70 elevi și 6 cadre didactice participanți la atelierele de scriere pe tăblițe.

Perspective: continuarea și în anul 2026 a cercetării privind învățământul românesc din Depresiunea Întorsurii Buzăului având ca reper temporar anii 1970-1989. Publicarea unor articole și susținerea de comunicări. Machetarea și tipărirea unei expoziții foto-documentare itinerante „Învățământ din zona Întorsura Buzăului (1948-1970)” - (Generația primului impact al transformărilor impuse de regimul comunism - imagini și documente) care va fi itinerată în unitățile de învățământ din zona Întorsurii Buzăului.

E.7.1.7. Program: Cercetare etnografică de teren

E.7.1.7.1. Oieritul tradițional în sud-estul Transilvaniei

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* Covasna și Barcani. *Obiectiv:* Creșterea gradului de cunoaștere privind practicarea păstoritului în sud-estul Transilvaniei prin cercetare etnografică de teren care urmărește elementele și dinamica peisajului pastoral covăsnean și documentarea patrimoniului cultural mobil asociat cu această ocupație identificat în etapele anterioare ale proiectului. *Activități:* cercetări de teren preliminare în localitatea Barcani. Prelucrarea și clasificarea materialului de teren, etapa 2024 – transcrierea materialelor culese, sistematizare, fișare, arhivare. Documentarea fotografică, grafică, scanarea 3D și modelare tridimensională a stânei Borta. Evaluarea stării de conservare, trierea și aplicarea tratamentelor de dezinfecție și dezinsecție asupra materialului lemnos de către un restaurator acreditat. Documentarea fotografică a altor construcții aflate în patrimoniul MNCR. Realizarea documentației primare pentru piese propuse spre donare. Promovarea proiectului: publicarea de materiale de promovare online pe site-urile și pagina de Facebook a MNCR.

Rezultate: **110** bunuri culturale etnografice donate; **1 gospodărie** compusă din casă și șură propusă spre donare; set de fotografii pentru materialul lemnos care compune stâna Borta și găbănașul; **1** tur virtual al

gospodăriei mocănești din Covasna, str. Cuza Vodă nr. 45; **1** raport de evaluare a stării de conservare a stanei Borta; **1** reconstrucție digitală tridimensională pentru stâna Borta; material etnografic cules și prelucrat; materiale publicate pe site-urile MNCR și pe conturile de social media; **1** raport de proiect.

Beneficiari: 100 de specialiști în domeniul etnografiei și muzeologiei.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 și completarea documentației Muzeului în aer liber de la Covasna cu noi informații.

E.7.1.8. Program Educație Muzeală

- 5 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.8.1. Primii pași la Prima Școală Românească

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Parteneri:* Parohia Ortodoxă Română din Sfântu Gheorghe II, Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Sfântu Gheorghe, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” din Întorsura Buzăului, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”- Structura Școala Generală „Gheorghe Zaharia”, Colegiul Național „Szekely Mikó” din Sfântu Gheorghe, Școala Gimnazială Specială din Sfântu Gheorghe, Școala Gimnazială „Mikes Kelemen” din Sfântu Gheorghe, Școala Primară „George Coșbuc” din Zagon și Școala Gimnazială „Nicolae Russu” din Sita Buzăului. *Obiective:* promovarea MNCR și a punctului muzeal *Prima Școală Românească* din Sfântu Gheorghe prin activități cultural- educative în rândul elevilor din județul Covasna. Atragerea de vizitatori la obiectivul muzeal *Prima Școală Românească*. Realizarea unor ateliere de scriere cu pana, cu tocul și ateliere de scriere pe tăblițe. *Activități:* pregătirea materialelor de lucru, stabilirea unor parteneriate cu unitățile școlare, amenajarea spațiului de lucru, organizarea unor activități privind vizibilitatea MNCR în rândul publicului (pliante, bilete), coordonarea atelierelor de lucru, ghidaje de specialitate, promovare, raportare. La sfârșitul fiecărei activități s-a realizat curățenia și organizarea materialelor folosite. *Rezultate:* **22** de ghidaje de specialitate la punctul muzeal *Prima Școală Românească* pentru grupuri organizate și pentru vizitatori ocazionali; **5** ateliere de scriere pe tăblițe la punctul muzeal; **9** ateliere de scriere cu pana și cu tocul în unități de învățământ din județul Covasna; 1500 de fotografii de la toate activitățile desfășurate (selectarea și prelucrarea fotografiilor; comunicate pentru promovare la toate activitățile.

Beneficiari: 1081 de elevi și cadre didactice participante la vizite și ateliere.

Perspective: Continuarea proiectului și în anul 2026 prin activități și ateliere la punctul muzeal și în diferite unități de învățământ din Curbura Carpaților.

E.7.1.8.2. Acasă la Romulus Cioflec

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Parteneri:* Școala Gimnazială „Romulus Cioflec”, Araci. *Loc de desfășurare:* Casa Memorială *Romulus Cioflec* din Araci; Școala Gimnazială „Romulus Cioflec”. *Obiective:* valorificarea patrimoniului cultural - literar de la Casa Memorială *Romulus Cioflec* prin organizarea unor activități de educație muzeală, dar și a unor manifestări literare specifice. Atragerea copiilor romi la muzeu. *Activități:* pregătirea materialelor de lucru, stabilirea unui parteneriat cu unitatea școlară, pregătirea materialelor de promovare, amenajarea spațiului, promovarea proiectului.

Rezultate: **20** ateliere creative, **10** vizite ghidate, **3** lecții deschise (Ziua Culturii Naționale, Mica Unire, Dragobete, 1 Decembrie, Ziua Scriitorului *Romulus Cioflec*), set de fotografii și filme din timpul evenimentului; **1** raport de activitate.

Beneficiari: 1082 elevi și profesori însoțitori.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 prin activități și ateliere la punctul muzeal.

Atragerea la muzeu a copiilor din zona comunei Vâlcele, județul Covasna, în special a celor cu o situație socială specială.

E.7.1.8.3. Tradiție și Modernitate (ediția a XVII-a)

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Parteneri:* unități școlare, asociații, instituții de cultură, case de cultură, primării. *Loc de desfășurare:* sediul central al MNCR, Casa Memorială „Romulus Ciofleac” din Araci și unități de învățământ. *Activități:* pregătirea materialelor de lucru, stabilirea unui parteneriat, pregătirea unor prezentări/expoziții, amenajarea spațiului de lucru, organizarea unor activități privind vizibilitatea MNCR în rândul publicului (pliante, bilete, magneți). *Rezultate:* 1 atelier de confecționat măștișoare, 20 de ateliere de modelaj lut, 10 ateliere de scriere pe tăblițe, 2 ateliere de pictat farfurii din carton, 15 ateliere de scriere, 5 ateliere de pictură pe vase ceramice; promovare on line MNCR; promovare pe site-urile partenerilor; set de fotografii și filme din timpul evenimentelor; 1 raport de activitate.

Beneficiari: 1600 de copii, turiști și cadre didactice.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 prin activități și ateliere la punctele muzeale ale MNCR și ale partenerilor.

E.7.1.8.4. Ateliere, jocuri și expoziții la Muzeul Oltului și Mureșului Superior

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Parteneri:* Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”, Colegiul Național „Octavian Goga” și Inspectoratul Școlar Județean Harghita. *Obiective:* promovarea muzeului și a activităților specifice acestuia prin organizarea de expoziții și activități educative, creative și recreative. *Activități:* atragerea partenerilor; elaborarea, achiziționarea, tipărirea materialelor necesare activităților și expozițiilor; promovarea activităților; derularea activităților la sediul MOMS; montarea, vernisarea, vizitarea și demontarea expozițiilor. *Rezultate:* 9 activități de celebrare a unor momente importante cu semnificație istorică, culturală, derulate cu ocazia Zilei Culturii Naționale, Unirii Principatelor Române, Marea Unire de la Alba Iulia din 1918; 18 ateliere creative de confecționat măștișoare și felicitări, ateliere de modelaj lut, pictat vase din ceramică, de confecționat semne de carte, atelier de țesut, atelier dedicat sărbătorilor de iarnă; 2 activități care au avut ca temă vizionarea de filme documentare realizate în urma cercetărilor științifice derulate de către specialiștii muzeului; promovare online pe conturile de social media și în presa locală; set de fotografii; materiale tipărite, afișe, planșe de lucru.

Beneficiari: 1319 de persoane, din care 493 de elevi, profesori participanți la vizite și ateliere și 826 de adulți vizitatori ai expozițiilor sediului din Miercurea Ciuc.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 prin activități și ateliere la sediul din Miercurea Ciuc și ale partenerilor, precum și organizarea unor expoziții cu patrimoniu tridimensional, care să atragă un număr mai mare de vizitatori.

E.7.1.8.5. Joc și sport. De la tradiții la competiții (Ediția a IX-a)

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Parteneri:* unități școlare, asociații culturale și de tineret, primării. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR, sediile partenerilor. *Activități:* organizarea de competiții locale de tenis de picior (Cupa Unirii Ed. a X-a, 24 ianuarie 2025), tenis de câmp (Cupa îndrăgostiților de tenis de câmp, ed. VIII-a, 22-23 februarie 2025), baschet (Cupa Retelin, ed. II, 27 noiembrie 2025), oină (Ziua 9 Mai – Ziua Oinei), țurcă (Cupa Cetății la Țurcă, 2 august 2025 și Cupa Ciobănașul de țurcă la cerc Ed. a III-a, 6 septembrie 2025); itinerarea de expoziții realizate de MNCR. *Rezultate:* 6 competiții, 6 expoziții itinerate, promovare on line MNCR; promovare pe site-urile partenerilor; set de fotografii și filme din timpul evenimentelor; 1 raport de activitate.

Beneficiari: 520 de persoane (elevi, tineri și adulți).

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 prin organizarea unor competiții de joc și sport tradițional ca parte a patrimoniului cultural imaterial.

E.7.1.9. Program: Publicații

- 2 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.9.1. Revista ANGUSTIA, nr. 29

Durata proiectului: martie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediile MNCR. *Activități:* adunarea, selectarea, recenzarea și pregătirea pentru tipar a articolelor; conceperea și lansarea site-ului specializat al revistei; publicarea materialelor pe site-ul specializat al revistei. *Rezultate:* machetarea manuscrisului pentru nr. 29 al Revistei Angustia.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026; lansarea revistei și difuzarea ei la instituții de profil din țară și străinătate.

E.7.1.9.2. Caietele de la Araci, nr. 23 și nr. 24

Pe parcursul anului 2025, au fost pregătite, editate și tipărite numerele 23 și 24 ale revistei literare *Caietele de la Araci*. Ambele numere au fost lansate în cadrul unor evenimente culturale ale MNCR. Acestea i-au fost dedicate mai multe apariții în presa locală și online.

Beneficiari: 100 de scriitori și artiști plastici – autori ai materialelor publicate în revistă.

Perspective: Continuarea proiectului și în anul 2026.

E.7.1.10. Program: Manifestări culturale

- 2 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.10.1. Priorități de cercetare în estul Transilvaniei (Colocviu științific, ed. a IX-a)

Durata proiectului: 12-13 februarie 2025. *Loc de desfășurare:* Sfântu Gheorghe, județul Covasna.

Obiective: organizarea Colocviului științific „Priorități de cercetare în sud-estul Transilvaniei” și întrunirea Consiliului Științific al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni. În cadrul colocviului au fost abordate teme de cercetare și valorizare a patrimoniului cultural național. *Activități:* încheierea de parteneriate de colaborare cu Hotel Park și Centrul de Cultură Arcuș din Sfântu Gheorghe; pregătirea cadrului logistic pentru activitățile derulate în cadrul evenimentului; promovarea activităților; desfășurarea lor; elaborarea raportului de activitate. *Rezultate:* 1 sesiune de prezentări de rapoarte; 1 sesiune pentru planificare activități; 1 afiș, 1 program; set de fotografii din timpul evenimentului; 1 raport de activitate.

Beneficiari: 30 de muzeografi, cercetători și conservatori

Perspective: Continuarea proiectului și în anul 2026 pentru stabilirea principalelor teme de cercetare a patrimoniului cultural național.

E.7.1.10.2. Sesiunea Științifică anuală a MNCR (ediția a XXI-a)

Durata proiectului: 6 – 7 noiembrie 2025. *Parteneri:* Centrul de Cultură Arcuș din Sfântu Gheorghe. *Loc de desfășurare:* Sfântu Gheorghe.

Activități: tema special dedicată acestui eveniment a fost „Înțelegerea frontierei romane din sud-estul Transilvaniei”, realizare afiș, program, încheierea de parteneriate de colaborare; pregătirea logisticii necesare pentru activitățile desfășurate în cadrul evenimentului; promovarea activităților; desfășurarea lor; elaborarea raportului de activitate.

Rezultate: 1 sesiune cu stadiul cercetărilor despre frontierele romane din sud-estul Transilvaniei; 1 afiș, 1 program, 1 invitație și 1 comunicat de presă bilingv (română – engleză); set de fotografii de la eveniment; promovare în mediul virtual pe: <https://limes-bretcu.mnrc.ro/2025/11/07/sesiunea-stiintifica-a-muzeului-national-al-carpaților-rasariteni/> și <https://limes-bretcu.mnrc.ro/en/2025/11/07/scientific-session-of-the-national-museum-of-the-eastern-carpathians/>.

Beneficiari: 15 participanți.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 și stabilirea temelor de abordare cu ocazia celebrării a 30 de ani de activitate de la înființarea MNCR.

E.7.1.11. Program: Muzeul pentru toți

E.7.1.11.1. Conferințe și lecții publice

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2024. *Parteneri:* instituții de învățământ din Covasna, Harghita, Brașov, colaboratori externi. *Loc de desfășurare:* sălile de clasă din școlile partenere, cercetare de teren, ziua porților deschise la șantierul arheologic organizate de MNCR.

Obiective: prezentarea istoriei locale în comunitățile în care MNCR desfășoară cercetări istorice, etnografice și arheologice; educația prin joc și sport, cunoașterea regulilor de joc pentru jocurile tradiționale practicate în diferite zone din sud estul Transilvaniei. *Activități:* contactarea partenerilor; prelegeri și lecții deschise despre istoria locală, despre jocurile tradiționale. *Rezultate:* 14 lecții deschise.

Beneficiari: 2000 de participanți.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026.

E.7.1.12. Muzeul Virtual al Carpaților Răsăriteni

- 3 Proiecte aferente, după cum urmează:

E.7.1.12.1. Tur virtual al Casei Memoriale „Romulus Cioflec” din Araci, județul Covasna

Durata proiectului: aprilie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediul central al MNCR și Casa Memorială Romulus Cioflec din Araci. *Obiective:* realizarea unui tur virtual pentru punctul muzeal Casa Memorială Romulus Cioflec din Araci, județul Covasna.

Activități: contactarea unei firme pentru realizarea filmului de prezentare; crearea unui conținut - descrierea expoziției, a obiectelor prezente, a diferitelor contexte care să stea la baza unui tur virtual de calitate, accesibil publicului larg. *Rezultate:* 1 film de prezentare; crearea de conținut relevant în vederea valorificării online în variante accesibile publicului; promovarea evenimentului online pe toate site-urile MNCR; www.mnncr.ro

<https://romuluscioflec.mnncr.ro/>

Beneficiari: 1000 de persoane.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026, cu alte filme de promovare a patrimoniului administrat de MNCR.

E.7.1.12.2. Dezvoltarea colecției 3d și a paginii de Sketchfab a MNCR

Durata proiectului: iulie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediul central al MNCR. *Obiective:* digitizarea patrimoniului aflat în administrarea MNCR. Postarea bunurilor scanate 3D pe Sketchfab.

Activități: selectarea a 15 bunuri culturale arheologice, din care 4 din ceramică, 3 din piatră și 9 din lemn arheologic; pregătirea documentației aferente (fișe analitice de evidență, fișe de conservare, extras Docpat); pregătirea pieselor pentru scanare; contractarea serviciului de scanare 3D, execuția lucrării; încărcarea imaginilor pe platforma Sketchfab; recepția lucrărilor de scanare 3D; arhivarea documentației.

Rezultat: 15 bunuri scanate 3D; postarea lor pe Sketchfab accesabil pe link-ul: <https://sketchfab.com/MNCR>. Digitizare tridimensională și reconstituire virtuală a cel puțin 39 de elemente reprezentative care fac parte dintr-o stână tradițională din lemn – Stâna Borta din Covasna și reconstituirea 3D a acesteia.

Beneficiari: 30 de specialiști din domeniul muzeologiei.

Perspective: bunurile scanate 3D și postate pe Sketchfab promovează MNCR atât pe plan național, cât și internațional și au prioritate în organizarea de expoziții/evenimente. Acest aspect va putea atrage viitoare noi proiecte, respectiv un număr mai mare de beneficiari și va genera venituri. Proiectul va continua și în anul 2026.

E.7.1.12.3. Digitizarea produselor culturale și lansarea acestora în online

Durata proiectului: ianuarie – decembrie 2025. *Loc de desfășurare:* sediul MNCR și spațiul online. *Activități:* încheierea contractului cu o firmă de prestări servicii în domeniul IT; creare de conținut relevant în vederea valorificării online în variante accesibile publicului; postări pe platformele MNCR (Facebook, site, Muzeul Virtual, Instagram, Youtube); raportare. *Rezultate:* **289** de postări pe pagina de Facebook, **2** materiale încărcate pe Muzeul Virtual al MNCR, **5** materiale video încărcate pe canalul de Youtube, raport.

Beneficiari virtuali: 261475 vizualizări

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026 cu alte filme de promovare a patrimoniului mobil și imobil administrat de MNCR.

E.7.2. Programe și proiecte finanțate în totalitate din fonduri atrase

E.7.2.1. Programul Național Limes

E.7.2.1.1. Cercetarea Frontierei Daciei Romane, sectorul de Est:

Finanțator: Ministerul Culturii. *Perioada de desfășurare:* martie – decembrie 2025. *Obiective:* cercetarea științifică și valorificarea rezultatelor în vederea aprofundării documentației siturilor din Lista Patrimoniului mondial UNESCO (Frontiera Romană în Dacia Romană), pe Sectorul de Est al Provinciei Dacia. *Activități:* s-au efectuat cercetări geofizice non-invazive ale unor perimetre din preajma presupusei saline de epocă romană de la Sânpaul (comuna Mărtănuș, județul Harghita), încheiate cu un raport de cercetare; cercetări invazive, săpături arheologice și analize pentru determinarea cronologiei sitului (analize C14, analize de sol, analize pe ceramică, analize pe mortar); totodată, s-au efectuat cercetări invazive la Brâncovenești (județul Mureș) și Brețcu, comuna Brețcu (județul Covasna), încheiate cu 2 Rapoarte preliminare de cercetare; diseminarea activității proprii și consultarea rezultatelor altor persoane și instituții implicate în Programul Național Limes; completarea și actualizarea sistemului GIS de evidență computerizată/a bazei de date pentru documentarea datelor acumulate pe parcursul activităților din cadrul Programului Național Limes.; crearea de conținut pentru prezentarea siturilor; participarea MNCR la asigurarea secretariatului CNL; au fost externalizate serviciile de secretariat aferente membrului Biroului CNL; s-a efectuat monitorizarea curentă a siturilor din Lista Patrimoniului mondial UNESCO aflate pe teritoriile județelor Covasna, Harghita, Mureș și Bistrița-Năsăud. Activitatea a prevăzut evaluarea stării de conservare a siturilor și a factorilor care o afectează; s-a efectuat monitorizarea a 25 situri din județele Bistrița-Năsăud, Mureș, Harghita și Covasna, încheiată cu 2 rapoarte de sector și 25 de fișe de sit. *Rezultate:* obiectivul prioritar stabilit (implementarea prevederilor planului de activități din documentația depusă la UNESCO) a fost atins integral și fără abateri. Au fost documentate **25** de situri, **2** rapoarte de sector și **25** de fișe de sit, **1** sit cercetat magnetometric (Sânpaul – județul Harghita) și **2** cercetări arheologice invazive la Brâncovenești (județul Mureș) și Brețcu, comun Brețcu (județul Covasna). Patrimoniul descoperit este în curs de prelucrare.

Beneficiari: 500 de specialiști în domeniul arheologiei romane și în domeniul management-ului patrimoniului cultural național.

Perspective: rezultatele noilor cercetări vor fi valorificate prin crearea unor produse culturale noi și prin completarea celor deja existente, precum: expoziții temporare, articole și alte publicații destinate publicului larg, filme documentare, lecții deschise și conferințe publice.

E.7.2.1.2. „Înțelegerea Frontierei Romane din Dacia: Fortificația militară ANGVSTIA și funcțiile Limesului în sud-estul Transilvaniei” (Cod UEFISCDI PN-IV-P1-PCE-2023-0876).

Durata proiectului: 1 iulie – 15 decembrie 2025; *Organizator:* Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni din Sfântu Gheorghe. *Obiective:* cercetarea structurii, cronologiei și funcțiilor sectorului estic al frontierei romane, cu focus pe castrul de la Brețcu. *Activități:* echipa a fost consolidată prin integrarea specialiștilor existenți și a unui membru selectat prin concurs; s-au stabilit parteneriate cu Muzeul Național Secuiesc și Direcția Județeană pentru Cultură Covasna; s-a creat un sistem GIS complex pentru gestionarea datelor despre castru și s-au achiziționat echipamente IT (laptop-uri); s-a realizat cercetare GPR (Georadar): metoda a completat datele de magnetometrie, oferind informații despre adâncimea straturilor arheologice; situl de la Brețcu s-a dovedit „responsiv”, fiind identificate străzi interne, rigole, clădiri și tranșee; rezultatele au permis localizarea zonelor de interes pentru viitoarele săpături. *Rezultate:* lansarea site-ului proiectului <https://limes-bretcu.mncr.ro/>; participarea la colocviul științific dedicat frontierei romane (6-8 noiembrie 2025); Modernizarea infrastructurii de cercetare prin echipamente IT și baze de date GIS. *Concluzii:* proiectul și-a atins obiectivele etapei, utilizând integral fondurile planificate. Infrastructura creată și datele obținute (în special prin GPR) sunt pregătite pentru etapele viitoare de valorificare științifică.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul arheologiei romane și în domeniul managementului patrimoniului cultural național.

Perspective: Continuarea proiectului și în anul 2026.

E.7.2.1.3. Cercetarea arheologică sistematică a sitului de exploatare a sării de la Băile Figa, oraș Beclean, județul Bistrița-Năsăud

Loc de desfășurare: oraș Beclean, județul Bistrița-Năsăud. *Perioada:* mai – decembrie 2025. *Activități:* obținerea autorizațiilor de cercetare; dezvelirea structurilor descoperite anterior în S. XXV în situl Băile Figa; întocmirea cataloagelor pentru toate obiectele de lemn descoperite în cadrul acestei campanii de cercetare arheologică, precum și realizarea desenelor (planuri și profile), arhivarea fotografiilor și a materialelor video; realizarea de fotografii, filmări și planuri desenate; aerofotografie și măsurători GPS, prelevare mostre lemn pentru radiocarbon și altele. *Rezultate:* dezvelirea unor structuri și extragerea unor obiecte de mari dimensiuni: 2 fântâni; 67 de bunuri de Tezaur (coveți, jgheaburi, ace, ciocane de piatră, etc.); set de fotografii și filme realizate în timpul cercetărilor; artefacte preistorice de lemn; mostre de lemn pentru datare radiocarbon; raport de cercetare.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul arheologiei.

Perspective: extinderea și finalizarea săpăturilor arheologice sistematice în S. XXV, până la roca de sare.

E.7.2.1.4. Cercetări arheologice sistematice în Situl arheologic Păuleni-Ciuc – Dâmbul Cetății

Loc de desfășurare: comuna Păuleni-Ciuc, județul Harghita. *Perioada:* mai – decembrie 2025. *Obiective:* verificarea prin metode intruzive a structurilor defensive detectate anterior prin magnetometrie și aerofotogrammetrie în părțile estice și vestice ale sitului. *Activități:* elaborarea documentației pentru obținerea autorizației de cercetare arheologică sistematică; asigurarea cadrului logistic (materiale, unelte, transport, etc.); cercetare arheologică: măsurători, prelevarea probelor, studierea stratigrafiei; realizare de hărți și planuri; coroborarea noilor rezultate cu informațiile de arhivă; identificarea și interpretarea structurilor defensive, precum și stabilirea cronologiei acestora; prelevarea de mostre pentru determinarea radio-carbon. *Rezultate:* set de fotografii, filme, aerofotografii, bunuri de patrimoniu muzeal mobil (unele clasabile în fond), planuri desenate și activități de valorizare muzeală, 1 sit nou descoperit.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul arheologiei.

Perspective: proiectul va fi continuat prin noi cercetări interdisciplinare non-invazive. Rezultatele vor fi utilizate pentru produse culturale online (<https://muzeu.mncr.ro>).

E.7.2.1.5. Cercetări arheologice sistematice în Situl arheologic de la Mangalia, necropola tumulară a orașului antic Callatis

Parteneri: Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române și Muzeul Național de Istorie a României. *Durata proiectului:* iunie – noiembrie 2025. *Loc de desfășurare:* situl arheologic Mangalia, județul Constanța (LMI-CT-I-m-A-02696.07, RAN 60491,04). *Activități:* investigații geofizice; lucrări de teledetecție și topografie arheologică; săpături arheologice în suprafețele stabilite în baza rezultatelor evaluării interdisciplinare; documentarea săpăturilor arheologice; prelucrarea înregistrărilor arheologice, a datelor interdisciplinare și a materialelor recoltate. A fost dezvelit un complex funerar format din două camere funerare și dromos (coridor) în Movila Dulcești.

Beneficiari: 80 de specialiști în domeniul arheologiei.

Perspective: proiectul va fi continuat prin noi cercetări sistematice în anul 2026.

E.7.2.1.6. Cercetare arheologică sistematică în Situl arheologic de la Bedeháza, județul Covasna

Loc de desfășurare: sediile MNCR (documentare) și situl arheologic Bedehaza (LMI-CV-I-s-13032, RAN 63401,05), Sfântu Gheorghe și Ghidfalău, județul Covasna. *Durata proiectului:* mai – decembrie 2025. *Obiective:* continuarea săpăturilor arheologice sistematice din campania anterioară. *Activități:* săpături arheologice în suprafețele stabilite în baza rezultatelor evaluării interdisciplinare. Au fost cercetate două zone în care materialul arheologic se află în poziție secundară, trei gropi din perioada dacică și medievală, o locuință medievală. *Rezultate:* a fost finalizată cercetarea a 16 complexe arheologice, toate fiind structuri adâncite (gropi cu depuneri intenționate de fragmente de vase, oase de animale, fragmente de râșniță, etc.). Prin aceasta, cercetarea în suprafața S4 poate fi considerată încheiată; și în acest an au fost documentate urmele săpăturilor realizate în anii 1950 de Kurt Horedt, contribuind astfel la îmbunătățirea referențierii topografice a planurilor sale de săpătură; set de fotografii, filme, aerofotografii, bunuri de patrimoniu muzeal mobil (unele clasabile în fond), planuri desenate și activități de valorizare muzeală. Patrimoniul MNCR a fost dezvoltat cu bunuri muzeale clasabile.

Beneficiari: 30 specialiști în domeniul arheologiei și muzeologiei.

Perspective: proiectul va fi continuat prin noi cercetări interdisciplinare non-invasive. Rezultatele vor fi utilizate pentru produse culturale online (<https://muzeu.mncr.ro>).

E.7.3. Programe și proiecte finanțate din venituri proprii

E.7.3.1. Program: Cercetarea arheologică contractuală și proiecte aferente

În cursul anului 2025, în urma unor contracte încheiate cu agenți economici, organe de administrație locală și persoane fizice de pe teritoriul județelor Covasna, Harghita și Brașov, MNCR a realizat evaluări arheologice de teren, supravegheri arheologice și săpături arheologice preventive în 15 obiective de investiții (construcții, amenajări, regularizări, modernizări, actualizări de PUZ și PUG). În urma cercetărilor menționate, în baza rapoartelor de cercetare și recomandărilor elaborate de arheologi angajați ai MNCR, Ministerul Culturii și Direcțiile Județene pentru Cultură au eliberat certificate de descărcare a terenurilor de sarcină arheologică, s-au eliberat avize favorabile necesare pentru obținerea autorizațiilor de construire aferente diverselor investiții: amenajarea sau modernizarea unor drumuri, regularizarea unor cursuri de apă, construcții de clădiri, etc. În plus, primăriile unor localități au putut să elaboreze sau să modifice PUZ-uri sau PUG-uri. MNCR a realizat, datorită lucrărilor menționate, venituri considerabile și, totodată, și-a îmbogățit patrimoniul arheologic administrat. Pentru realizarea acestor lucrări, 12 angajați ai muzeului (managerul, cercetători, muzeografi și conservatori) au participat în mod nemijlocit în activități de teren. Pentru implementarea acestor proiecte, angajații muzeului au procesat rezultatele cercetărilor de teren și au redactat rapoartele de cercetare și au întocmit documentele administrative. În plus, pentru activitățile de teren au fost implicați în activitatea arheologică de teren și specialiști din țară, iar pentru asigurarea cadrului juridic, economic și logistic, în aceste lucrări a fost direct și în mod permanent implicat tot personalul muzeului având sarcini economice și administrative (5 arheologi, 3 conservatori, 1 angajat pe achiziții publice, 1 secretar, 1 contabil șef și managerul instituției).

Compartimentul de Arheologie a participat la elaborarea documentației de suport a contractelor de colaborare sau de prestări servicii pentru suport arheologic, în acest sens au fost elaborate 47 puncte de vedere cu privire la situația arheologică a unor terenuri care urmau să fie incluse în cadrul unor proiecte de construcție (conform O.M.C. 3189 din 24.09.2020) și 12 oferte de preț pentru domeniul arheologiei contractuale.

E.7.3.1.1. Supraveghere arheologică „Modernizare DN73A (județul Brașov, Beneficiar Viarom Construct)”:

Responsabil proiect: Dan Ștefan. *Activități:* asigurarea supravegherii arheologice pe parcursul lucrărilor (februarie – noiembrie 2025); predare rapoarte lunare de monitorizare; elaborare și predare Raport Final de supraveghere arheologică (septembrie – noiembrie 2025).

E.7.3.1.2. Supraveghere arheologică „Extindere rețele canalizare și modernizare drumuri (Baraolt, județul Covasna)”: *Responsabil proiect:* Dan Ștefan. *Activități:* asigurarea supravegherii arheologice pe parcursul lucrărilor (februarie – iulie 2025); deviz lunar cu situații de lucrări.

E.7.3.1.3. Supraveghere arheologică „Extindere rețele canalizare și modernizare drumuri (Baraolt, județul Covasna)”: *Responsabil* Dan Ștefan. *Activități:* Elaborare proiect pentru cererea de autorizare a supravegherii (mai-iunie); deviz lunar cu situații de lucrări.

E.7.3.1.4. Supraveghere arheologică „Modernizare străzi în localitatea Turia” (localitatea Turia, județul Covasna): *Responsabil proiect:* Dan Ștefan. *Activități:* elaborare documente topo-geodezice suplimentare la studiul arheologic, la cererea beneficiarului (ianuarie – iunie 2025); documentare și elaborare oferte pentru viitorul proiect de supraveghere.

E.7.3.1.5. Cercetare arheologică preventivă „Extindere conductă și bransament gaze naturale Sfântu Gheorghe, județul Covasna”: *Responsabil proiect:* Puskás József. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări, elaborare Raport de cercetare.

E.7.3.1.6. Cercetare arheologică preventivă „PUZ - Case de locuit și împrejmuire teren”: în str. Izvorului, nr. 35, Sfântu Gheorghe, județul Covasna. *Responsabil proiect:* Puskás József. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări, elaborare Raport de cercetare.

E.7.3.1.7. Cercetare arheologică preventivă „Alimentare cu energie electrică depozit agricol Drumul Cartofului – Cooperativa Agricolă Turia”: *Responsabil proiect:* Puskás József. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări, elaborare Raport de cercetare.

E.7.3.1.8. Supraveghere arheologică „Regularizare pârau Brețcu în intravilanul localității Brețcu, județul Covasna”: *Responsabil proiect:* Alexandru Popa. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări, elaborare Raport de cercetare.

E.7.3.1.9. Supraveghere arheologică „Înființarea sistemului de alimentare cu apă în comuna Valea Mare, județul Covasna” și „Înființarea sistemului de canalizare în comuna Valea Mare, județul Covasna”: *Responsabil proiect:* Puskás József. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări, elaborare Raport de cercetare.

E.7.3.1.10. Supraveghere arheologică „Înființarea sistemului de canalizare menajeră în satele Olteni și Zălan, comuna Bodoc, județul Covasna”: *Responsabil proiect:* Alexandru Popa. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări.

E.7.3.1.11. Supraveghere arheologică „Înființarea sistemului de gazificare în comuna Bodoc, județul Covasna”: *Responsabil proiect:* Alexandru Popa. *Activități:* elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări.

E.7.3.1.12. Supraveghere arheologică „Extinderea rețelei de canalizare menajeră în aglomerările Ghelinta și Târgu Secuiesc și execuția conductei de refulare între cele două aglomerări”: *Responsabil proiect:* Paul

Pupeză. *Activități*: elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări.

E.7.3.1.13. Supraveghere arheologică „Extinderea sistemului de canalizare menajeră în aglomerările Târgu Secuiesc, în aglomerările Ghelinta și Ojdula”: *Responsabil proiect*: Puskás József. *Activități*: elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări.

E.7.3.1.14. Supraveghere arheologică „Reabilitare Rețea Gaze Naturale pe str. Mikes Kelemen și str. Lunca Oltului din municipiul Sfântu Gheorghe, județul Covasna”: *Responsabil proiect*: Puskás József. *Activități*: elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, deviz situații de lucrări, elaborare Raport de cercetare.

E.7.3.1.15. Documentare arheologică „Studiul de fundamentare arheologic al comunei Dobârlău, județul Covasna”: *Responsabil proiect*: Puskás József. *Activități*: elaborare proiect pentru cererea de autorizare, realizare cercetare propriu-zisă, elaborare Raport de proiect de dr. Paul Pupeză.

E.8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management

E.8.1. Cercetarea patrimoniului:

E.8.1.1. Studiu PUZ pentru Muzeul în Aer Liber din Covasna

Loc de desfășurare: Voinești-Covasna, județul Covasna. *Perioadă de desfășurare*: septembrie – decembrie 2025. *Activități*: recepție lucrare de prestări-servicii, deplasări în teren, planuri, schițe, planșe, documentație topografică; finalizarea proiectului PUZ pentru viitorul Muzeu de la Covasna.

E.8.1.2. Proiect Tradiții și obiceiuri din județul Harghita (Patrimoniu imaterial)

Loc de desfășurare: județul Harghita. *Perioada*: iunie – august 2025. *Lider de proiect*: MNCR. *Parteneri*: informatori din Harghita. *Coordonator*: Cosmina Marcela Oltean. *Obiectiv*: consemnarea unor mărturii legate de tradiții și obiceiuri de altădată, păstrate în familie și transmise până în prezent. *Activități*: consultare bibliografie; discuții cu informatori transcrise în materiale tematice; colectare de date și fotografii ilustrative. *Rezultate*: material pentru o nouă secțiune pentru Muzeul Virtual al MNCR - *Patrimoniu imaterial. Tradiții și obiceiuri din județul Harghita. Teme - 2023-2024*: obiceiuri asociate primăverii (Dragobete/Capu' primăverii, Mărțișor), sărbătorilor pascale (obiceiuri și arta încondeierii / simboluri), sărbătorilor de iarnă (Ignat, Crăciun, Anul Nou) în nordul județul Harghita. *2025*: pregătirile pentru sărbători în satul de altădată; mărturii, fotografii; valorificare patrimoniu MNCR cu un total de cca. 20 de pagini de mărturii și fotografii de la informatori. Creare de baze de date cu materiale (foto, text) pentru postări pe website-ul și paginile media ale MNCR; preluare în presa locală și regională (Informația Harghitei, Ziar Harghita, Mesagerul de Covasna, Condeii Ardelean, Revista Timpul, Revista Historia).

Beneficiari virtuali: cca 90.000.

Perspective: Publicarea unui articol în revista Angustia; aprofundarea temei.

E.8.2. Manifestări culturale

- 9 Proiecte aferente, MNCR în calitate de *Partener*, după cum urmează:

E.8.2.1. Concursul „ArtIst”

Durata proiectului: 14 iunie 2025, Ediția a V-a. *Organizatori*: Cămin Cultural Ciurnic, Asociația ASURA, IȘJ Covasna, UZPR – Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, MNCR, Green Social Resort. *Activități*: Căminul Cultural din Ciurnic s-a transformat într-o scenă vie de istorie, pentru 4 ore, combinând interpretarea

rolurilor istorice, multimedia, cu efecte speciale, costume și decoruri documentate cu rigurozitate. Concursul a promovat înțelegerea epocii, creativitatea și colaborarea.

În cadrul acestui proiect s-a itinerat 1 expoziție foto documentară și s-au organizat și coordonat ateliere de scriere cu tocul și cu pana.

Beneficiari: 310 persoane, din care 100 de elevi, 40 de profesori, coordonatori și evaluatori, 20 de elevi cu CES, din familii monoparentale și aparținătorii lor, cca. 150 de părinți, membri ai comunității locale.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026.

E.8.2.2. Proiectul educațional: „Olimpiada județeană de meșteșuguri artistice tradiționale, ediția a XXVIII - a

Durata proiectului: 29 mai – 5 iunie 2025. *Parteneri:* Inspectoratul Școlar Județean Harghita, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Centrul Cultural Miron Cristea. *Loc de desfășurare:* sediul MNCR din Miercurea Ciuc. *Obiectiv:* promovarea meșteșugurilor tradiționale prin organizarea unei expoziții care cuprinde lucrările participanților la Olimpiada județeană de meșteșuguri artistice tradiționale. *Activități:* atragerea partenerilor; etalarea lucrărilor; jurizarea lor; promovarea activităților; festivitatea de premiere; demontarea expoziției; elaborarea raportului de evaluare. *Rezultate:* 1 expoziție cu lucrări ale celor 103 participanți la concurs; promovare online pe site-ul MNCR și pe conturile de social media; set de fotografii; raportul proiectului.

Beneficiari: 103 elevi participanți.

Perspective: Continuarea proiectului și în anul 2026.

E.8.2.3. Evenimentul cultural „Sântalia Zăbălenilor”

Durata proiectului: 20 iulie 2025. *Organizatori:* Asociația Cultural-Creștină Căciula Zăbala; Primăria Zăbala. *Loc de desfășurare:* Poiana Nedeei. *Obiectiv:* promovarea MNCR în cadrul Nedeei Mocănești de la Zăbala prin organizarea de expoziții și activități cultural – educative. *Activități:* elaborarea, achiziționarea, tipărirea materialelor necesare activității; promovarea activităților; desfășurarea propriu-zisă a activităților: etalare expoziție foto-documentară și expoziție cu obiecte tridimensionale, coordonare ateliere creative, fișe de lucru legate de păstorit; elaborarea raportului de evaluare. *Rezultate:* 1 expoziție foto – documentară; promovare online pe site-urile MNCR și pe conturile de social media; set de fotografii; materiale tipărite, planșe de lucru; raportul proiectului.

Beneficiari: 300 participanți.

Perspective: continuarea proiectului și în anul 2026.

E.8.2.4. Nedeia mocănească la Covasna – Valea Zânelor

Durata proiectului: 26 - 27 iulie 2025. *Parteneri:* Asociația Cultural – Creștină „Justinian Teculescu”; Asociația Crescătorilor de Ovine Covasna; Primăria Covasna; Consiliul Local; Consiliul Județean Covasna; Casa Orașenească de Cultură Covasna; artistul local Ionuț Zărnescu. *Loc de desfășurare:* Covasna, Poiana Nedeei. *Obiectiv:* promovarea MNCR în cadrul Nedeei Mocănești de la Covasna prin organizarea de expoziții și activități cultural – educative. *Activități:* elaborarea, achiziționarea, tipărirea materialelor necesare activității; promovarea activităților; desfășurarea propriu-zisă a activităților: etalarea expozițiilor foto-documentare *Dacii din estul Transilvaniei, Păstoritul în sud-estul Transilvaniei, Trânta ciobănească de la Voinești-Covasna; Expoziția Clocote de clopote* realizată de artistul Ionuț Zărnescu din Întorsura Buzăului; ghidaj de specialitate, coordonare ateliere creative; elaborarea raportului de evaluare.

Rezultate: 3 expoziții foto-documentare prezentate publicului; Expoziția *Clocote de clopote* care a cuprins o selecție de clopote de diferite forme și mărimi realizate prin turnare în forme de către autorul expoziției dar și piese colecționate; ateliere de țesut și de scriere cu pana și cu tocul cu peniță desfășurate pe parcursul celor 2 zile;

promovare online pe site-ul MNCR și pe conturile de social media; set de fotografii; materiale tipărite, planșe de lucru; raportul proiectului.

Beneficiari: 2500 participanți la eveniment.

Perspective: Continuarea proiectului și în anul 2026.

E.8.2.5. Ziua Cetății Zânelor de la Covasna, ed. a VIII – a, 2 august 2025

Organizator principal: Asociația Culturală „Cetatea Dacică-Valea Zânelor” din Covasna. *Co-organizatori:* MNIT, MNCR, ACCIT și Primăria Orașului Covasna. Proiectul *Ziua Cetății Zânelor* s-a adresat în special locuitorilor din zona Covasna-Voinești, precum și turiștilor care ajung în fiecare an în număr foarte mare în stațiunea balneară Covasna. Participanții la acest proiect au avut ocazia să fie implicați în diverse activități, expoziții și ateliere educative interactive, în scopul dobândirii într-un mod accesibil a cunoștințelor despre istoria lumii antice clasice din perioada dacilor, în general, și despre istoria Cetății Zânelor de la Covasna, în special.

Activități: ateliere dedicate sărbătorii Cetății Zânelor; organizarea unei expoziții foto-documentare.

Rezultate: jocuri tradiționale; ateliere creative, vizită la Cetatea Zânelor. *Beneficiari:* 300 de participanți.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.2.6. Festivalul cultural-artistic Ciobănașul, ediția 52, 6-7 septembrie 2025

Organizator principal: Primăria Orașului Întorsura Buzăului. Proiectul *Ciobănașul* s-a adresat în special locuitorilor din zona Depresiunii Întorsura Buzăului. Participanții la acest proiect au avut ocazia de a fi implicați în diverse activități: program artistic de dans și cântec popular, expoziții și ateliere educative interactive, în scopul dobândirii într-un mod accesibil a cunoștințelor despre istoria și tradițiile locale. *Activități:* ateliere, organizarea unei expoziții foto-documentare, jocuri tradiționale.

Beneficiari: 1000 de participanți.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.2.7. Sesiunea Națională de Comunicări Științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație”, ediția a XXXI – a

Durata proiectului: 26-27 septembrie 2025. *Proiect realizat în parteneriat cu:* Centrul European de Studii Covasna-Harghita (CESCH), Centrul European de Studii în Probleme Etnice (CESPE) București al Academiei Române, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” (CEDMNC) Sfântu Gheorghe din subordinea Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei, Asociația „Ștefadina” din București. *Loc de desfășurare:* Sfântu Gheorghe.

Activități: comunicări științifice susținute de cercetători, academicieni, profesori universitari, istorici, teologi, sociologi, etnografi, scriitori, muzeografi, arhiviști, profesori, preoți, oameni de cultură; contacte preliminare cu partenerul pentru itinerarea expoziției. *Rezultate:* 1 expoziție itinerată: „Păstoritul în sud estul Transilvaniei”; promovarea evenimentului online pe toate site-urile MNCR.

Beneficiari: 100 de participanți.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.2.8. Zilele Andrei Șaguna, ediția a XXXIII-a

Durata proiectului: 23 octombrie 2025. *Proiect realizat în parteneriat cu:* Centrul European de Studii Covasna-Harghita (CESCH), Centrul European de Studii în Probleme Etnice (CESPE) București al Academiei Române, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” (CEDMNC) Sfântu Gheorghe din subordinea Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei, Asociația „Ștefadina” din București. *Loc de desfășurare:* Sfântu Gheorghe. *Activități:* comunicări științifice susținute de cercetători, academicieni, profesori universitari, istorici, teologi, sociologi, etnografi, scriitori, muzeografi, arhiviști, profesori, preoți, oameni de cultură; contacte

preliminare cu partenerul pentru itinerarea expoziției. *Rezultate:* 1 expoziție itinerată: „Păstoritul în sud estul Transilvaniei”; promovarea evenimentului on line pe toate site-urile MNCR.

Beneficiari: 150 participanți la eveniment.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.2.9. Concurs școlar „Unirea Românilor”

Durata proiectului: decembrie 2025. *Proiect realizat în parteneriat cu:* Inspectoratul Școlar Covasna și Instituția Prefectului Județului Covasna. *Activități:* concurs cu teme de istorie la care au participat elevi de diferite vârste, de la diferite școli din județul Covasna. Organizarea unei expoziții foto-documentare și ateliere de scriere cu tocul și cu pana.

Beneficiari: 100 elevi și cadre didactice.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.2.10. Participarea salariaților instituției la manifestări științifice naționale

Pe perioada anului 2025 angajații Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni au participat la 11 de sesiuni și colocvii naționale cu 24 de comunicări științifice:

1. Iuliana-Elisabeta Bartok, Laura-Nicoleta Dănilă, Mirela-Giovanina Mureșan, Conservarea, restaurarea, evidența și evaluarea, clasarea, digitizarea patrimoniului muzeal și arhiva științifică a MNCR în anul 2024, Colocviul științific Priorități de cercetare în estul Transilvaniei organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025.

2. Iuliana-Elisabeta Bartok, Salvagardarea siturilor cheie din estul Transilvaniei, Colocviul științific Priorități de cercetare în estul Transilvaniei organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025.

3. Iuliana-Elisabeta Bartok, Documentarea și cercetarea științifică a patrimoniului mobil aflat în administrarea muzeului, Colocviul științific Priorități de cercetare în estul Transilvaniei organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025.

4. Iuliana-Elisabeta Bartok, Studii privind nevoile și preferințele culturale ale publicului de etnie maghiară și romă din județele Covasna și Harghita, Colocviul științific Priorități de cercetare în estul Transilvaniei organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025.

5. Marian Cosac, Iuliana-Elisabeta Bartok, Tihamér Barti, Arheologul Márton Roska și condamnarea sa pentru „Agitațiuni contra siguranței Statului” (13 noiembrie 1936) în presa română și maghiară, Sesiunea de comunicări științifice Milenii teaurizate. Creație și spiritualitate, ediția a XXIII-a, organizată de Muzeul Județean Buzău, Buzău, 8-10 mai 2025.

6. Mădălina Stănescu, George Murătoareanu, Alexandru Radu, Daniel Vereș, Ștefan Vasile, Walter Alves Neves, André Strauss, Giancarlo Scardia, Ximena Villagran, Rodrigo Elias de Oliveira, Mark Oliver Rohring Hubbe, Gabriel Rocha da Silva, Leticia Valota, Maria Helena Madalosso Senger, Loredana Niță, Monica Mărgărit, Gabriel Șerbănescu, Dan Lucian Buzea, József Puskás, Iuliana-Elisabeta Bartok, Ballai Álmos Dániel, Horia Ghiță, Vlăduț Georgescu, Ionel Geambașu, Ionuț Stănescu, Mihai Caminschi, Elena Dihoiu, Ioana-Valentina Stoica, Florin Danciu, Marian Cosac, Rezultatele preliminare ale cercetărilor arheologice din Peștera Mare – nr. 14, Cheile Vârghișului, județul Harghita, Sesiunea de comunicări științifice Milenii teaurizate. Creație și spiritualitate, ediția a XXIII-a, organizată de Muzeul Județean Buzău, Buzău, 8-10 mai 2025.

7. Dan Ștefan, Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice, Constanța (28-30 mai): Titlul comunicării: „Sfântu Gheorghe – Bedeháza: Noi cercetări într-un sit enigmatic și posibile interpretări”.

8. Iuliana-Elisabeta Bartok, József Puskás, Ballai Álmos Dániel, Horia Ghiță, Vlăduț Georgescu, Ionel Geambașu, Ionuț Stănescu, Mihai Caminschi, Elena Dihoiu, Ioana-Valentina Stoica, Florin Danciu, Marian Cosac, *Rezultatele preliminare ale cercetărilor arheologice din Peștera Mare – nr. 14, Cheile Vârghișului, județul Harghita*, Sesiunea Națională Universitară de Comunicări Științifice din Domeniul Istorie, Ediția a IV-a, organizată de Universitatea Valahia din Târgoviște, Târgoviște, 13 iunie 2025.

9. Iuliana-Elisabeta Bartok, *Din sit în vitrină - lemnul arheologic provenit de la Băile Figa, județul Bistrița-Năsăud*, Sesiunea Națională Universitară de Comunicări Științifice din Domeniul Istorie, Ediția a IV-a, organizată de Universitatea Valahia din Târgoviște, Târgoviște, 13 iunie 2025.

10. Iuliana-Elisabeta Bartok, Marian Cosac, Barti Tihamér, *Arheologul Márton Roska și condamnarea sa pentru „Agitațiuni contra siguranței Statului” (13 noiembrie 1936) în presa română și maghiară*, Sesiunea Națională Universitară de Comunicări Științifice din Domeniul Istorie, Ediția a IV-a, organizată de Universitatea Valahia din Târgoviște, Târgoviște, 13 iunie 2025.

11. Marian Cosac, Iuliana-Elisabeta Bartok, Puskas Jozsef, *Contribuția lui Istvan Denes la cunoașterea arheologică a peșterilor din Cheile Vârghișului*, Sesiune Științifică dedicată speologului Istvan Denes, organizată de Muzeul Depresiunii Baraolt, Baraolt, 17 octombrie 2025.

12. Paul Pupeză, *Covasna - Cetatea Zânelor. Redescoperirea sitului (1998-2024)*, în cadrul Simpozionului științific *Cercetarea Regatului Daciei în cei 35 de ani de la căderea comunismului*, organizat de către Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, 26-28 iunie 2025.

13. Paul Pupeză, *Covasna-Cetatea Zânelor. Post Regnum dacorum*, în cadrul Simpozionului Național *Înțelegerea frontierelor romane în sud-estul Transilvaniei* organizat de către MNCR, Sfântu Gheorghe, 6-7 noiembrie 2025.

14. Paul Pupeză, *Vicii romane în lumea dacică. Piese de joc de la Covasna-Cetatea Zânelor*, în cadrul Simpozionului național *Romani și barbari în zona dunăreană în primele secole p. Chr. Moduri de interacțiune și integrare în lumea celuilalt*, organizat de către Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, 21 noiembrie 2025.

15. Alexandru Popa, *Dacii liberi de la est de provincia Dacia: o nălucă recurentă a cercetării protoistorice românești*. În: *Culturi arheologice și identități etnice din spațiul est-carpatic în a doua jumătate a mileniului I a. Chr. – prima jumătate a mileniului I p. Chr.*; Centrul de Arheologie „Ion Niculiță”, Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Arheologie Preistorică, Universitatea Liberă din Berlin; Chișinău, 2-5 aprilie 2025;

16. Alexandru Popa, *Despre stadiul actual al cercetărilor pluridisciplinare de la Brețcu, județul Covasna*. Conferință Științifică „Civilizațiile antice din spațiul românesc – trecut, prezent și viitor” – ediția I
17 - 19 iulie 2025, Deva;

17. Alexandru Popa, *Dinamica „importurilor” provincial-romane din Barbaricum și interacțiunile politice romano-barbare la nord de Dunărea de jos în primele secole p. Chr.*; Simpozionul național „Romani și barbari în zona dunăreană în primele secole p. Chr. Moduri de interacțiune și integrare în lumea celuilalt” desfășurat în cadrul Zilelor Academice Clujene, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, 20-21 noiembrie 2025;

18. Florin Herteg, *Oameni de cultură și știință din familiile Colan, Cioflec, Nistor și Rafiroiu – absolvenți ai Școlii gimnaziale cu predarea în limba română din Araci*. Simpozion „Zilele Andrei Șaguna, ediția a XXXIII-a”, organizat de Liga Cultural-Creștină „Andrei Șaguna”, Sfântu Gheorghe, 23 octombrie 2025;

19. Florin Herteg, *Muzeul Prima Școală Românească din Sfântu Gheorghe - trecut și prezent*, Sesiunea Națională de Comunicări Științifice „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație” ediția a XXXI-a, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan”, Sfântu Gheorghe, 26-27 septembrie 2025.

20. Florina Bănică, *Centrul textil de prelucrare a lânii de la Voinești – Covasna*. Simpozionul Național „PETRODAVA”, ediția a VI-a, Piatra-Neamț, 13-15 mai 2025.

21. Dan Buzea, *Expozițiile MNCR în anul 2024*. Colocviul științific *Priorități de cercetare în estul Transilvaniei* organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025;

22. Cristina Ioana Baubec-Felea, *Prezentarea sintetică a proiectelor realizate în anul 2024*. Colocviul științific *Priorități de cercetare în estul Transilvaniei* organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025;

23. Lucian David și Florina Bănică, *Cercetare etnografică de teren*. Prezentarea sintetică a proiectelor din 2024, Colocviul științific *Priorități de cercetare în estul Transilvaniei* organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025;

24. Florin Herteg, Ana Dobreanu, *Învățămintul românesc din Depresiunea Întorsurii Buzăului*, Colocviul științific *Priorități de cercetare în estul Transilvaniei* organizat de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, 12-13 februarie 2025.

E.8.2.11. Participarea salariaților instituției la manifestări științifice internaționale

În anul 2025, 4 dintre angajații de specialitate ai Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni au prezentat 6 comunicări științifice la sesiuni internaționale:

1. Valerii Kavruk, *Recalibrating the theoretical foundations and methodology of the archaeology of salt. Case study: Băile Figa (Transylvania)*, In: 5th International Congress on the anthropology of salt, Rzeszów and Wieliczka, Polonia, 24-28 martie 2025.

2. Valerii Kavruk, *Salt, settlement and hoarding in the Balkan-Pontic-Carpathian zone throughout the Middle and Late Bronze Ages*, Conferința Internațională „Între Sacru și Profan – Așezări și Depozite între Balcani și Altai în Epoca Bronzului Mijlociu și Târziu” organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, 4-7 noiembrie 2025.

3. József Puskás, *Late Bronze Age hoarding practices in southeast Transylvania*, Conferința Internațională „Între Sacru și Profan – Așezări și Depozite între Balcani și Altai în Epoca Bronzului Mijlociu și Târziu” organizată de Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, 4-7 noiembrie 2025.

4. Dan Buzea, Marius-Mihai Ciută, *The Early Neolithic in southeastern Transylvania in light of the most recent discoveries*, International Conference CROSS-SCIENCE IN ARCHAEOLOGY. Interdisciplinarity as a pathway to understanding the past. First edition, *In memoriam Gheorghe Lazarovici*. „1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, „Iuliu Paul” Institute of Systemic Archaeology, Alba Iulia, 4-5 decembrie 2025.

5. Dan Ștefan, *Legacy, Exchange, and Cultural Shifts: Funerary Practices Across the Lower Danube in the Early Iron Age*, Colocviul Internațional de Arheologie Funerară, ediția a 22-a, Buzău, 14-16 martie.

6. Dan Ștefan, *Transilvania de Sud-Est în Epoca Târzie a Fierului: geografie, complexitate socială și organizare politică*, Sesiunea de comunicări științifice „Milenii teaurizate”, Buzău, 8-10 mai.

E.8.2.12. Lista lucrărilor, studiilor, rapoartelor și articolelor publicate

În anul 2025, 7 dintre angajații de specialitate ai Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni au elaborat 25 articole științifice care au apărut publicații naționale:

1. Iuliana-Elisabeta BARTOK, *Ghețăriile de la castelul Miko din satul Olteni, județul Covasna*, în: *Angustia* 29, 2025, Sfântu Gheorghe.

2. József Puskás, *Adatok Kovászna megye régészeti repertóriumához (V.) [Contribuții la repertoriul arheologic al județului Covasna (V.)]*, în: *Acta Siculica* 2024, Sfântu Gheorghe. 65-112.

3. **Dan Ștefan**, *Arheometalurgia fierului în Depresiunile din sud-estul Transilvaniei: analiza distribuției spațiale și unele contribuții analitice (Iron Archaeometallurgy in Southeastern Transylvania: Spatial Patterns and Preliminary Analytical Insights)*, în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
4. **Dan Ștefan**, *Studiul geofizic al sitului și peisajului arheologic de la Păuleni-Ciuc - Dâmbul Cetății, județul Harghita (The Geophysical Survey of the Site and Archaeological Landscape at Păuleni-Ciuc - Dâmbul Cetății, Harghita County)*, în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
5. **Dan Ștefan, József Puskás, Dan Buzea, Maria-Magdalena Ștefan**, *Sfântu Gheorghe – Bedeháza, județul Covasna, în Cronica Cercetărilor Arheologice din România (campania 2024)*, 2025.
6. **Paul Pupeză, Dan Buzea**, *Accesul în Cetatea Zânelor de la Covasna. Câteva ipoteze*, în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
7. **József Puskás, Dan Buzea, Alexandru Popa, Paul Pupeză**, *Săpăturile arheologice preventive efectuate în situl Sfântu Gheorghe–Hosszú în anul 2025*, în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
8. **Alexandru Popa**, Recenzie la *Alina Streinu, Vase antice din Colecția „Maria și Dr. George Severeanu”* în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
9. **Cosmina Oltean, Cristina Baubec-Felea**, *Cronica MNCR*, în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
10. **Dan-Lucian Buzea, Marius-Mihai Ciută, Dan-Călin Ștefan**, *O reprezentare plastică, antropomorfă, descoperită în situl arheologic de la Arcuș - Platoul Târgului (Vásártető) – zona estică (județul Covasna)*, în *Angvstia*, nr. 29, 2025.
11. **Cosmina Marcela Oltean**, *Sculptura în lemn ca mijloc de transmitere a tradițiilor și valorilor culturale*, <https://luceafarul.net/sculptura-in-lemn-ca-mijloc-de-transmitere-a-traditiilor-si-valorilor-culturale>, în *Revista Luceafărul*, 2025.
12. **Cosmina Marcela Oltean**, *Tradiții și obiceiuri românești (I) / Dragobetele, personificare mitică a iubirii în cultura populară*, în *Informația Harghitei*, 2025.
13. **Cosmina Marcela Oltean**, *24 februarie – Sărbătoarea iubirii la români*, <https://informatiahr.ro/24-februarie-sarbatoarea-iubirii-la-romani/>, *Informația Harghitei*, 2025;
14. **Cosmina Marcela Oltean**, *8 martie - o zi dedicată femeilor de ieri și de azi*, <https://historia.ro/sectiune/general/8-martie-o-zi-dedicata-femeilor-de-ieri-si-de-2427036.html>, în revista *Historia*, 2025.
15. **Cosmina Marcela Oltean**, *Echinocțiul de primăvară și începutul unui nou an agrar*, <https://historia.ro/sectiune/general/echinocțiul-de-primavara-si-inceputul-unui-nou-an-2430156.html>, în revista *Historia*, 2025.
16. **Cosmina Marcela Oltean**, *Floarea Paștelui - simbol și motiv decorativ în arta încondeierii ouălor*, <https://portal.revistatimpul.ro/floarea-pastelui-simbol-si-motiv-decorativ-in-arta-incondeierii-oualor/>, în revista *Timpul*, 2025.
17. **Cosmina Marcela Oltean**, *Deschiderea expoziției „Milenii de exploatare a sării la Băile Figa” și Ziua porților deschise la situl arheologic din Băile Figa*, <https://portal.revistatimpul.ro/deschiderea-expozitiei-milenii-de-exploatare-a-sarii-la-baile-figa-si-ziua-portilor-deschise-la-situl-arheologic-din-baile-figa/>, în revista *Timpul*, 2025.
18. **Cosmina Marcela Oltean, Dan L. Buzea**, *Jocuri tradiționale din curbura Carpaților reconstituite la Sântilia din Voinești, Covasna: Trânta ciobănească*, <https://portal.revistatimpul.ro/jocuri-traditionale-din-curbura-carpaților-reconstituite-la-santilia-din-voinesi-covasna-tranta-ciobaneasca/>, în revista *Timpul*, 2025.

19. **Cosmina Marcela Oltean, Dan L. Buzea**, *Covasna - Dealul Sărat. Note din campania de cercetare arheologică 2025*, <https://portal.revistatimpul.ro/covasna-dealul-sarat-note-din-campania-de-cercetare-arheologica-2025/>, în revista Timpul, 2025.

20. **Cosmina Marcela Oltean**, *Pregătirile pentru sărbători (I): Turta dulce secuiască sau arta podoabelor din aluat dulce pentru brad*, <https://portal.revistatimpul.ro/pregatirile-pentru-sarbatori-turta-dulce-secuiasca-sau-arta-podoabelor-din-aluat-dulce-pentru-brad/>, în revista Timpul, 2025.

21. **Cosmina Marcela Oltean**, *Pregătirile pentru sărbători în satul de altădată (II): Frământatul aluatului pentru pâine și cozonaci în coveți de lemn*, <https://portal.revistatimpul.ro/pregatirile-pentru-sarbatori-in-satul-de-altadata/>, în revista Timpul, 2025.

22. **Cosmina Marcela Oltean**, *Pregătirile pentru sărbători în satul de altădată (III): Fierberea sarmalelor în oale ceramice*, Informația Harghitei, 2025.

23. **Cosmina Marcela Oltean**, *Mărturie despre Crăciunul de altădată*, <https://portal.revistatimpul.ro/marturii-despre-craciunul-de-altadata/>, în revista Timpul, 2025.

24. **Cosmina Marcela Oltean**, *Masca în obiceiurile de iarnă*, în Informația Harghitei, 2025.

25. Ovidiu ȚENȚEA, **Alexandru POPA**, *Cumidava-Râșnov. Raport preliminar al cercetărilor geofizice recente din castru și așezarea civilă*, în Angvstia, nr. 29, 2025.

E.8.2.13. Volume realizate de către personalul de specialitate din cadrul muzeului

Nu au fost editate alte volume de MNCR în anul 2025.

E.8.3. Expoziții

Proiecte aferente: 2 expoziții foto-documentare.

E.8.3.1. Apele minerale din estul Transilvaniei (Exploatarea apei minerale și industria balneară în secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea în zona Harghita – Covasna)

Coordonator: Florin Herțeg. *Echipa proiectului:* Ana Dobreanu, Buzea Dan, Felea-Baubec Cristina.

Expoziție foto-documentară formată din 18 placate A0, documente și imagini din perioada 1773-1948 referitoare la folosirea apelor minerale, din spațiul geografic abordat. Itinerarea expoziției la Covasna (Sediul Asociației Cultural Creștine Justinian Teculescu).

Beneficiari: 100 de persoane.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.3.2. Expoziția foto-documentară: Contributia Întorsurenilor la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918

Durata proiectului: ianuarie-noiembrie 2025. *Activități:* în cadrul acestei expoziții sunt prezentate personalitățile din Cercul Săpși-Sângiorgi din Comitatul Trei Scaune, din zona Întorsurii Buzăului care au fost aleși delegații pentru participarea la Marea Adunare de la Alba Iulia.

Beneficiari: 900 de elevi ai unităților de învățământ din zonă.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

E.8.4. Îmbunătățirea spațiilor de depozitare

E.8.4.1. Reamenajarea spațiilor de depozitare

Durata proiectului: ianuarie-decembrie 2025. *Activități:* s-au reorganizat spațiile tipo-dimensional pentru a face loc materialelor arheologice intrate în patrimoniu MNCR în anul 2025; au fost înlocuite cutiile vechi de carton cu cutii de plastic pentru materiale din siturile Păuleni, Zoltan și Covasna din perioada 1999-2005; s-au achiziționat 3 aparate de umidificare/dezumidificare profesionale pentru controlul de la distanță (de pe telefon) al microclimatului: două pentru expoziția de la Băile Figa și unul la sediul MNCR de la Miercurea Ciuc.

Beneficiari: 30 de specialiști în domeniul muzeologiei.

Perspective: continuarea proiectului în anul 2026.

F) Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

F.1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare

Proiectul de venituri și cheltuieli pentru anul 2025, transmis ordonatorului principal pentru analiză și aprobare, este prezentat în tabelul de mai jos:

-mii lei-

	Indicatori	Capitol de venit/ Titlul de cheltuieli	BUGET 2025	BUGET 2026	BUGET 2025-BUGET 2026
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>4</i>		<i>5</i>
1.	Total venituri, din care:		4.203	5.439	1.236
	Venituri proprii - prestări servicii	<i>33.08</i>	590	650	60
	Venituri din serbări, spectacole, manifestări culturale	<i>33.19</i>	14	15	1
	Subvenții pt. instituții publice	<i>42.38</i>	3.344	4.411	1.067
	Venituri din cercetare	<i>33.2</i>	255	363	108
2.	Total cheltuieli, din care:		4.203	5.439	1.236
	Cheltuieli de personal	<i>10</i>	2.383	2.348	-35
	Bunuri și servicii	<i>20</i>	1.652	2.565	913
	Cheltuieli de capital (în baza notelor de fundamentare aprobate de OPC)	<i>70</i>	168	526	358

F.2. Nr. de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management

Instituția și-a propus să asigure tendința ascendentă a numărului de beneficiari, cu creșterea anuală de cca. 5 - 10%. În acest moment, în estimarea numărului de beneficiari, ne menținem angajamentul de a asigura creșterea anuală cu 5 – 10%, raportat la anul 2025. Totodată, numărul beneficiarilor poate să crească mai mult – cu cca. 20.000 de persoane în plus pentru fiecare an, în cazul în care MNCR va reuși să organizeze *Muzeul în aer liber*

de la Covasna (județul Covasna) și Muzeul Sării de la Băile Figa (județul Bistrița-Năsăud), având în vedere aflulxul turistic ridicat din aceste stațiuni turistice.

F.3. Analiza programului minimal realizat

Nr. crt.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumire proiect	Gradul de realizare
1.	Conservarea, restaurarea, evidența și evaluarea, clasarea, digitizarea patrimoniului muzeal și arhiva științifică	Măsuri de conservare preventivă a patrimoniului administrat de MNCR aplicabile periodic. Măsuri urgente de eliminare a agenților dăunători din componența bunurilor muzeale. Evidența și evaluarea, digitizarea patrimoniului (Docpat) și arhiva științifică (scanare planuri, profile, desene obiecte și altele).	5	Conservarea preventivă și curativă a patrimoniului	100%
				Restaurarea obiectelor de lemn, ceramică și metal	
				Evidența patrimoniului	
				Evaluarea și expertizarea patrimoniului în vederea clasării acestuia în categoriile Fond și Tezaur	
				Arhiva științifică	
2.	Salvgardarea siturilor cheie din estul Transilvaniei	Asigurarea de măsuri în vederea protejării și integrării în serviciile educaționale și turistice a 6 situri arheologice cheie din estul Transilvaniei	4	Băile Figa	100%
				Păuleni-Ciuc – Dâmbul Cetății	
				Covasna – Cetatea Zânelor și Covasna – Dealul Sărat	
				Castrele romane de la Brețcu (Angustia) și Comolău	
3.	Documentarea și cercetarea științifică a patrimoniului mobil aflat în administrarea muzeului	Încadrarea istorică, culturală, cronologică și tipologică, precum și definirea funcționalității bunurilor culturale din patrimoniul mobil (arheologic, etnografic, istorico-documentar). Realizarea de analize pedologice, radiocarbon, osteologice, antropologice, etc.	1	Patrimoniul arheologic etnografic și istoric mobil – abordări pluridisciplinare.	100%
				Itinerarea expoziției <i>Dacii din estul Transilvaniei</i>	100%
				Itinerarea expoziției	

Nr. crt.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumire proiect	Gradul de realizare
4.	Expoziții	Itinerarea unor expoziții temporare. Digitalizarea expozițiilor aflate în administrarea MNCR.	5	<i>Milenii de exploatare a sării la Băile Figa</i> Itinerarea expoziției <i>Păstoritul în sud-estul Transilvaniei</i> Itinerarea expoziției <i>Granița de Est a Provinciei Dacia Romană</i> Itinerarea expozițiilor dedicate CENTENARULUI	
5.	Cercetări arheologice de teren	Cercetări geospațiale, topografice, geofizice, carotări și sondaje în situri arheologice din epoca preistorică, dacică și romană din zona Carpaților Răsăriteni. Cercetări arheologice de teren (săpături, prelevarea probelor, integrarea geospațială, aerofotogrammetrie, conservarea preventivă) în situri din zona Carpaților Răsăriteni.	5	Cercetări interdisciplinare în situri salifere din Transilvania Peisajele arheologice din epoca dacică din Estul Transilvaniei Cercetări arheologice interdisciplinare în castrele romane din sud-estul Transilvaniei Cercetări arheologice de teren pe teritoriul administrativ al orașului Covasna, județul Covasna Cercetarea siturilor preistorice fortificate din SE Transilvaniei	100%
6.	Cercetarea și documentarea patrimoniului privind istoria românilor din SE Transilvaniei	Cercetarea documentelor aflate în diverse arhive din România privind istoria românilor din secuime. Scanarea și arhivarea documentelor relevante. Interpretarea documentelor analizate.	1	Învățământul românesc din sud-estul Transilvaniei	100%

Nr. crt.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumire proiect	Gradul de realizare
7.	Cercetare etnografică de teren	Cercetarea, identificarea, inventarierea elementelor de patrimoniu cultural material și imaterial privind oieritul și viața cotidiană a românilor din sud-estul Transilvaniei.	1	Oieritul tradițional în sud-estul Transilvaniei	100%
8.	Educație muzeală	Sărbători tradiționale, serate culturale, spectacole, lecții, ateliere creative, concursuri, jocuri sportive tradiționale și moderne.	5	Primii pași la Prima Școală Românească Acasă la Romulus Cioflec Tradiție și Modernitate, ediția a XVIII-a Ateliere, jocuri și expoziții la Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea Ciuc Joc și sport. De la tradiții la competiții (Etapa a IX - a)	100%
9.	Publicații	Redactarea lucrărilor științifice privind arheologia, istoria, etnografia, arta și literatura în arealul Carpaților Răsăriteni. Editarea și machetarea volumelor spre publicare.	2	Revista ANGVSTIA, nr. 29 Caietele de la Araci / 23 și 24	100%
10.	Manifestări culturale	Organizarea întrunirilor științifice privind istoria, etnografia, arta și literatura în arealul Carpaților Răsăriteni.	2	Priorități de cercetare în estul Transilvaniei Sesiunea Științifică anuală a MNCR, ediția a XXII-a	100%
11.	Muzeul pentru toți	Activități menite să sporească în mod semnificativ atragerea publicului la muzeu și în unitățile culturale ale colaboratorilor.	1	Conferințe și lecții publice	100%
12.	Muzeul Virtual al Carpaților Răsăriteni	Digitalizarea expozițiilor aflate în administrarea MNCR, digitizare 3D obiecte și monumente,	3	Tur virtual al Casei Memoriale „Romulus Cioflec” din Araci, județul Covasna	100%

Nr. crt.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumire proiect	Gradul de realizare
		realizare filme documentare etc. Traducerea textelor aferente prezentărilor online în limbile engleză și maghiară.		Dezvoltarea colecției 3D și a paginii de Sketchfab a MNCR Digitizarea produselor culturale și lansarea acestora on line	

MANAGER,

DR. VALERII KAVRUK